

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół **w Gminie Opatów** **na lata 2016-2023**

Opatów, listopad 2016r.

Zamawiający:

Gmina Opatów
Pl. Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów
NIP: 8631538233, REGON: 830409844
tel./ fax. +48 15 8681300

Wykonawca:

GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.

Ul. Targowa 18, 25-520 Kielce
IV piętro, pokoje 409a, 410/410a
Tel. fax. 41 343 01 23
e-mail: biuro@grackowskidotacje.pl
www.grackowskidotacje.pl

<i>mgr Monika Goliat</i>	
<i>mgr Rafał Grackowski</i>	

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Odniesienie do dokumentów strategicznych.....	5
2. 1. Dokumenty europejskie.....	5
2.2. Dokumenty krajowe	6
2.3. Dokumenty regionalne	8
2.4. Dokumenty lokalne	9
3. Ogólna charakterystyka gminy.....	10
4. Opis i diagnoza stanu istniejącego	18
4.1 Baza szkół i przedszkoli.....	28
4.2 Uczniowie	29
4.3 Kadra oświatowa	35
4.4 Baza lokalowa	37
4.5 Efektywność nauczania	48
4.6 Analiza demograficzna.....	51
4.7 Finansowanie oświaty	53
4.8 Podsumowanie diagnozy.....	55
5. Potrzeby lokalnego rynku pracy i oczekiwań pracodawców	56
6. Analiza SWOT	58
7. Definicja potrzeb w zakresie kierunków rozwoju szkół	62
8. Cele Planu	64
8.1 Cel strategiczny	64
8.2 Cele główne	64
8.3 Cele szczegółowe	65
9. Kierunki działań	68
10. Monitoring i ewaluacja.....	70
11. Oddziaływanie na środowisko planu oraz działań w nim przewidzianych.....	71
Spis tabel	777
Spis wykresów.....	777
Spis zdjęć.....	777

1. Wstęp

Podstawą rozwoju i postępu cywilizacyjnego każdego społeczeństwa jest potencjał ludzki. Od tego jak przebiega kształcenie i wychowanie młodego pokolenia zależy przyszłość nas wszystkich. Ciągłe zmieniająca się rzeczywistość społeczna, kulturowa, polityczna i gospodarcza powoduje, że jest to zadanie niezwykle trudne i odpowiedzialne. System edukacyjny, aby dobrze spełniał swoje funkcje, musi być dostosowany do potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno organizacji procesu kształcenia, opieki i wychowania, jak również bazy materialnej placówek oświatowych. Sprawny i efektywny system edukacyjny jest więc warunkiem dobrego i równego startu życiowego oraz dalszego wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży. W trosce o przyszłość oświaty w Gminie Rada Miejska postanowiła opracować Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016 - 2023, który określi priorytety władz miasta i gminy na najbliższe lata. Opracowanie niniejsze to dokument strategiczny opisujący cele i sposoby rozwoju edukacji na terenie Miasta i Gminy Opatów w najbliższych latach.

W dokumencie uwzględniono:

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami.
2. Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. z późniejszymi zmianami.
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej.
4. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Opatów na lata 2014 -2020

2. Odniesienie do dokumentów strategicznych

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest dokumentem który wpisuje się w cele dokumentów zarówno na szczeblu krajowym jak i europejskim. Dokument jest również spójny i wpisuje się w dokumenty wewnętrzne szkół znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Opatów. Wzajemna komplementarność Kompleksowego Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów z innymi dokumentami strategicznymi lokalnymi regionalnym, krajowym oraz europejskim ma podnieść efektywność podejmowanych w jego ramach działań, a dodatkowo podnosi znacznie jego ogólną wartość oraz prawdopodobieństwo realizacji.

2. 1. Dokumenty europejskie

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest spójny z następującymi międzynarodowymi dokumentami strategicznymi:

Komunikat Komisji Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategiczne ramy europejskiej współpracy w zakresie edukacji i szkolenia – ET2020

Wymienione powyżej dokumenty zawierają wskazania dla krajowego systemu oświaty, który powinien uwzględniać cele i wyzwania rozwojowe przyjęte w Unii Europejskiej. Zakładają one m.in.:

- ułatwienie dostępu do edukacji wszystkim i na każdym etapie życia,
- dążenie do stałego podnoszenia kompetencji i kwalifikacji,
- cyfryzację oświaty,
- ułatwienie młodzieży wejścia na rynek pracy,
- zwiększenie mobilności młodzieży.

2.2. Dokumenty krajowe

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest spójny i wpisuje się w dokumenty o znaczeniu krajowym. Do najważniejszych polskich dokumentów zawierających rekomendacje dotyczące kierunków rozwoju edukacji w skali kraju należą:

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

SRKL jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju. Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów wpisuje się i jest zgodny z celem głównym SRKL którym jest **rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia** oraz z celem szczegółowym nr 5

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

1. wzrost zatrudnienia;
2. wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
3. poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4. poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
5. **podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.**

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące kierunki interwencji:

- Poprawa dostępności i jakości wczesnej edukacji, w szczególności na terenach wiejskich oraz zorientowanie jej na wspieranie, a nie zastępowanie rodziców.
- Szersze otwarcie szkół na współpracę z rodzicami i otoczeniem społecznym, zapewnianie w szkołach zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego otoczenia. Rozwijanie dodatkowych zajęć edukacyjnych uzupełniających edukację szkolną, rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów oraz wspomagających rodziców w wychowaniu.
- Poprawa jakości kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz rozwój kreatywności i innowacyjności osób uczących się (indywidualizowanie

i od schematyzowanie kształcenia w szkołach, placówkach oświatowych i uczelniach, ukierunkowanie kształcenia i szkolenia nadobywanie kompetencji kluczowych i umiejętności współpracy).

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Definicja kapitału społecznego zawarta w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego określa go, jako wynikającą z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność obywateli do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów. Stanowi to rekomendację dla edukacji, w której za szczególnie istotne uważa się:

- upowszechnianie na wszystkich poziomach metod nauczania promujących budowanie postaw współpracy, kreatywności i komunikacji,
- rozwój kompetencji obywatelskich, medialnych i kulturowych,
- edukację poza formalną i uczenie się przez całe życie.

Realizacja tych priorytetów jest możliwa dzięki kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji społecznych wśród uczniów i studentów oraz współpracy z instytucjami nauki, kultury i partnerami społecznymi.

2.3. Dokumenty regionalne

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest spójny i wpisuje się w dokumenty o znaczeniu regionalnym.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Misją Strategii jest: pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. Konkretyzacja powyższej misji Strategii odbywa się na drodze realizacji następujących sześciu celów strategicznych:

1. Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej.
2. Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu.
- 3. Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki.**
4. Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu.
5. Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.
6. Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest zgodny z celem strategicznym nr 3 cel szczegółowy 3.1 Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Dokument jest zgodny m.in. z Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponad gimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i poza formalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego.

Cel szczegółowy 2: Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) na każdym etapie edukacji ogólnej, w tym podstawowej, gimnazjalnej i ponad gimnazjalnej, w kontekście potrzeb rynku pracy.

2.4. Dokumenty lokalne

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest spójny i wpisuje się w dokumenty o znaczeniu lokalnym. Głównym dokumentem strategicznym gminy jest Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Opatów.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Opatów na lata 2014 -2020.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 wpisuje się w cel pośredni nr 6. Rozwój infrastruktury społecznej i kulturalnej.

Kierunki działań- rozbudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów zaspokajających potrzeby oświatowe, socjalne i kulturalne, a także usługi związane z bezpieczeństwem są obowiązkiem samorządu.

Zapewnienie jak najlepszych warunków nauki, rozwoju intelektualnego oraz bezpieczeństwa są wyznacznikiem atrakcyjności osiedleńczej gminy. W ramach tego kierunku gmina stawia na modernizację obiektów szkolnych z dostosowaniem ich do obowiązujących norm i standardów nauczania, wyposażania w niezbędny sprzęt i urządzenia oraz budowę szkolnych boisk sportowych.

3. Ogólna charakterystyka gminy

Miasto i Gmina Opatów położona jest w północno - wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie opatowskim. Jest siedzibą powiatu, jak również miejsko-wiejskiej gminy Opatów. Miasto w województwie sandomierskim było własnością Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła w latach 1576-1578. W latach 1975–1998 miasto administracyjnie należało do woj. tarnobrzeskiego.

Opatów położony jest na Wyżynie Sandomierskiej, na wzgórzach o wysokości od 200 do 300 m n.p.m. Nieopodal rozciągają się pasma Jeleniowskie i Iwańskie Gór Świętokrzyskich. Przez miasto przepływa rzeka Opatówka, rozdzielając je na dwie części i przecinając głęboką dolinę.

Opatów położony jest na skrzyżowaniu tras nr 9 (E371) Radom – Rzeszów i nr 74 Piotrków Trybunalski – Hrubieszów. W Opatowie początek ma droga wojewódzka nr 757 Opatów – Stopnica.

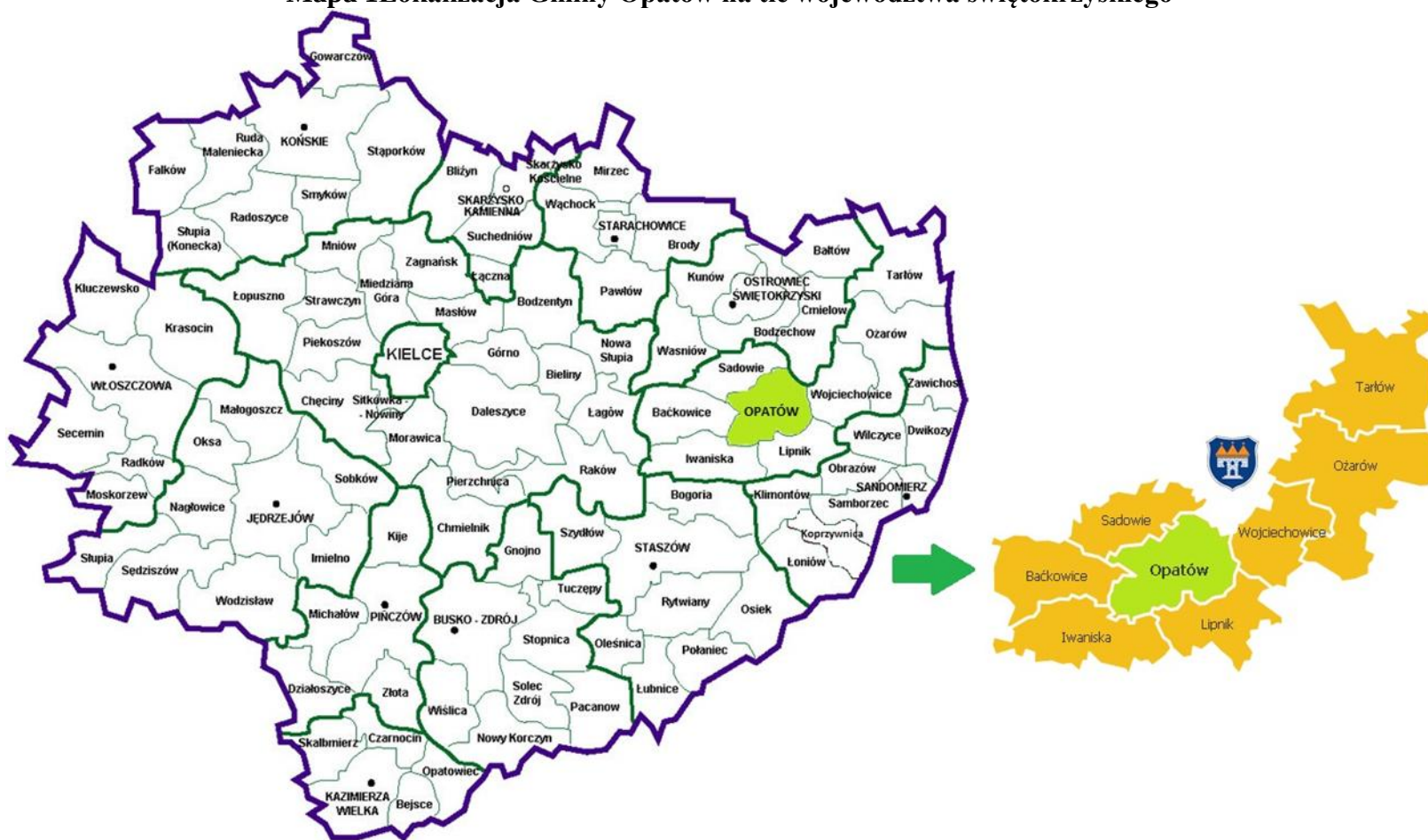
Graniczy z gminami: Sadowie, Ćmielów, Wojciechowice, Lipnik, Iwaniska i Baćkowice.

Gmina Opatów składa się z miasta Opatów podzielonego na 2 osiedla oraz 28 sołectw: Adamów, Balbinów, Brzeziny, Czerników Karski, Czerników Opatowski, Gojców, Jaglin, Jałowęsy, Jurkowice, Karwów, Kobylany, Kobylanki, Kochów, Kornacice, Lipowa, Marcinkowice, Nikisiałka Duża, Nikisiałka Mała, Oficjałów, Okalina-Kolonia, Okalina-Wieś, Podole, Rosochy, Strzyżowice, Tomaszów, Tudorów, Wąworków, Zochcinek.

Obszar: 113,39 km², z czego na miasto przypada 9,36 km². Gęstość zaludnienia wynosi 107 osób/km².

Poniższa mapa przedstawia Miasto i Gminę Opatów na tle województwa oraz powiatu.

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Opatów na tle województwa świętokrzyskiego

Źródło: opracowanie własne

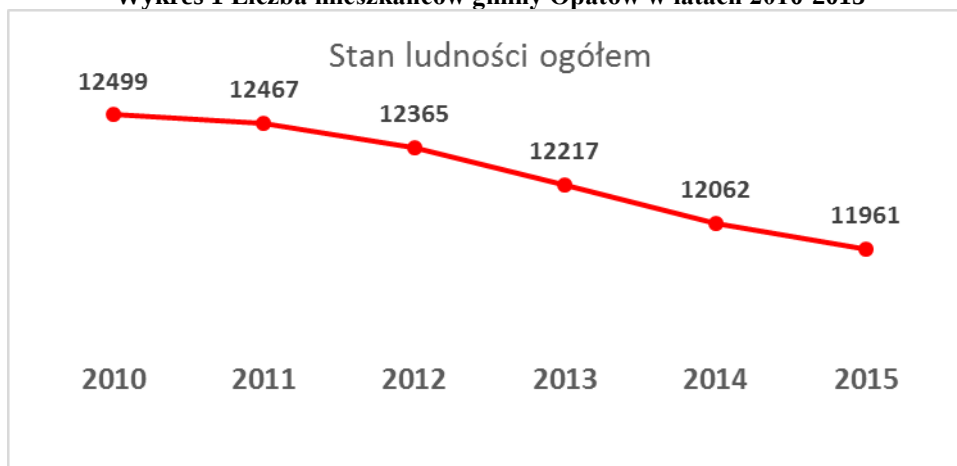
Wschodnia granica powiatu opatowskiego biegnie wzdłuż rzeki Wisły. Od południowo-wschodu graniczy z powiatem sandomierskim, od południa z powiatem staszowskim, od zachodu z powiatem kieleckim, od północy z powiatem ostrowieckim a od północnego wschodu z powiatem lipskim.

Obszar powiatu opatowskiego jest niezwykle różnorodny i malowniczy, a liczne wąwozy przecinają lessowe wyżynne tereny. Średnia grubość pokrywy lessowej wynosi 6-7 m na wschód od Opatowa, a w rejonie miasta dochodzi do 15m. Miąższość pokrywy wzrasta ku południowi oraz w zagłębieniach terenu, maleje na wyniosłościach, gdzie została usunięta przez erozję i wywianie.

Gmina Opatów ze względu na swoje walory przyrodniczo – krajobrazowe, tradycje kulturowe i historyczne, posiada duże możliwości turystyczne. Jednym z głównych kierunków rozwoju gminy jest wykorzystanie naturalnych walorów, obiektów i zabytków. Kolegiata pod wezwaniem Św. Marcina w Opatowie, Podziemna Trasa Turystyczna, Zamek „Krzyżtopór” w Ujeździe umożliwia rozwój turystyki i wykorzystanie walorów przyrodniczych np. do wędrówek pieszych i wypoczynku na łonie natury. Usytuowanie gminy z dala od ośrodków wielkiego przemysłu sprawia, że środowisko naturalne gminy jest nieskażone i sprzyja rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi. Niepowtarzalne zabytki i wielowiekowe tradycje przyciągają miłośników archeologii oraz poszukiwaczy przygód i skarbów. Atmosfera naturalnego środowiska sprawia, że Gmina jest wspaniałym miejscem rekreacji i wypoczynku docenianym przez całe rodziny. Liczne obiekty zabytkowe oraz atrakcje turystyczne sprzyjają rozwojowi sektora turystycznego, a tym samym wpływają na wzrost atrakcyjności turystycznej gminy.

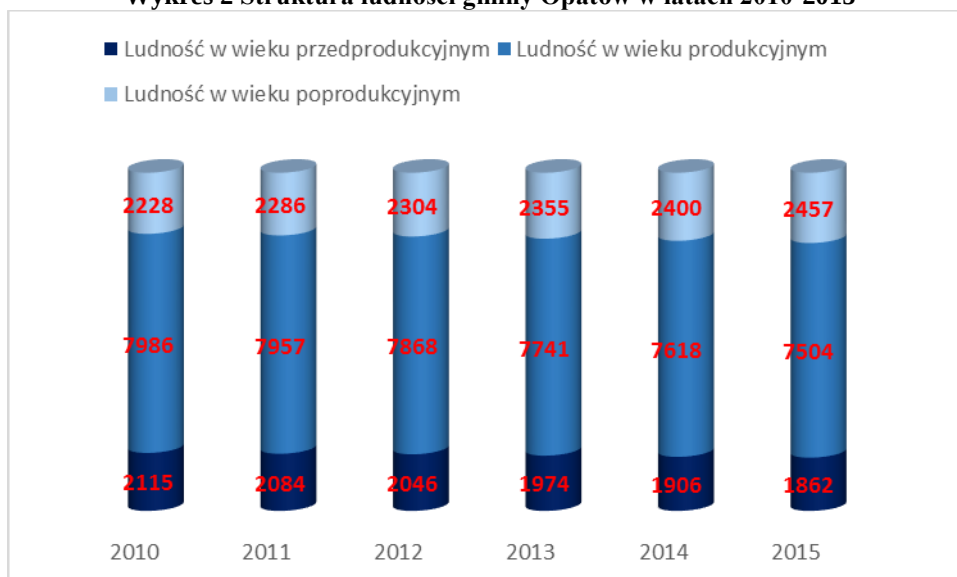
Według danych GUS w 2015 r. gminę zamieszkiwało **11961**osób i było to o **538 osób** mniej niż w roku 2010. Niepokojącym zjawiskiem jest również występujący od kilku lat ujemny przyrost naturalny, co ma wpływ na zmniejszającą się liczbę ludności w gminie. Największą część społeczeństwa gminy 62,7% stanowi ludność w wieku produkcyjnym tj. w wieku zdolności do pracy. Wiek emerytalny osiągnęło 20,5% mieszkańców gminy. Z roku na rok maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w roku 2015 było zaledwie to 15,6% ogółu ludności, co świadczy o starzejącym się społeczeństwie. Poniższe wykresy obrazują strukturę ludności gminy Opatów w latach 2010-2015.

Wykres 1 Liczba mieszkańców gminy Opatów w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Wykres 2 Struktura ludności gminy Opatów w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Sytuacja gospodarcza

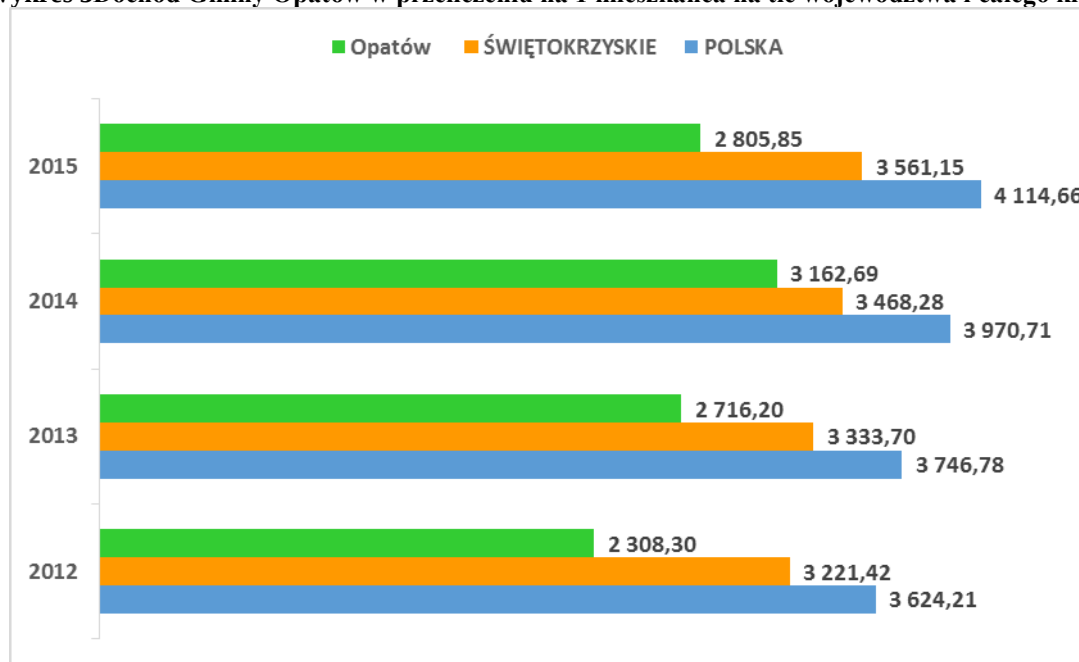
Gmina Opatów jest terenem typowo rolniczym. Na terenie gminy funkcjonuje 1185 gospodarstw rolnych w tym 220 o powierzchni do 2 ha i 160 o powierzchni powyżej 30ha. Rolniczy charakter gminy stwarza warunki dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego. Obecnie sektor ten reprezentują tylko drobne zakłady mięsno-wędliniarskie. Nie działają grupy producenckie. Dominują uprawy pszenicy, jęczmienia, buraków, grochu, kukurydzy i prosa, a w zakresie hodowli – chów krów mlecznych i tuczników. Rolnicy otrzymują wsparcie w ramach programów Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON wyniosła w 2015 r. 562 firm. Jeżeli chodzi o działalność gospodarczą to aż 82% wszystkich firm na terenie gminy jest zarejestrowanych w mieście Opatów – 461 podmiotów. Jeżeli chodzi o sołectwa to najwięcej firm funkcjonuje

w Kobylanach – 14, Strzyżowice – 10, Gojców – 9 . Natomiast aż w 5 sołectwach nie było nawet jednej firmy zarejestrowanej w Centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej. Były to: Kobylanki, Kornacice, Okalina Kolonia, Okalina Wieś i Podole.

Od kilku lat zauważalny jest stopniowy wzrost dochodu na 1 mieszkańca, co obrazuje poniższy wykres. W 2015 r. dochód ogółem na 1 mieszkańca wynosił 2805,85 zł (był wyższy niż w 2012 roku o 497,55 zł) podczas gdy w Polsce 4 114,66 zł, a województwie świętokrzyskim 3 561,15 zł. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem w 2015 r. wynosił 42,34% – był niższy niż w Polsce (55,8%), oraz w województwie świętokrzyskim (44,63%). Świadczy to o małej samodzielności finansowej gminy. Wydatki ogółem Gminy Opatów na 1 mieszkańca w 2015 r. wyniosły 2 836,48zł. Wynik ten był niższy niż średnio w Polsce 4 050,72 zł, oraz w województwie świętokrzyskim 3 595,49 zł.

Wykres 3 Dochód Gminy Opatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca na tle województwa i całego kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Infrastruktura techniczna i mieszkalnictwo

Wśród zasobów technicznych każdego samorządu wymienić można m.in. infrastrukturę drogową, wodociągową, sanitarną, gazową, zaopatrzenia w ciepło czy energię elektryczną. Gmina Opatów jest w 97% zwodociągowana oraz w 59,9% skanalizowana. Część sołectw jest gazyfikowana są to: Czerników Opatowski, Jagnin, Kobylany, Kochów, Kornacice, Lipowa, Marcinkowice, Oficjałów, Okalina Kolonia, Okalina Wieś, Podole i Strzyżowice. Stopień skanalizowania aglomeracji Opatów kształtuje się na poziomie 88,6%.

Przez Gminę Opatów przebiegają trasy nr 9 (E371) Radom – Rzeszów i nr 74 Piotrków Trybunalski – Hrubieszów. W Opatowie początek ma droga wojewódzka nr 757 Opatów – Stopnica. Część z nich wymaga modernizacji.

Tabela 1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludność na terenie Miasta i Gminy Opatów w latach 2011-2014

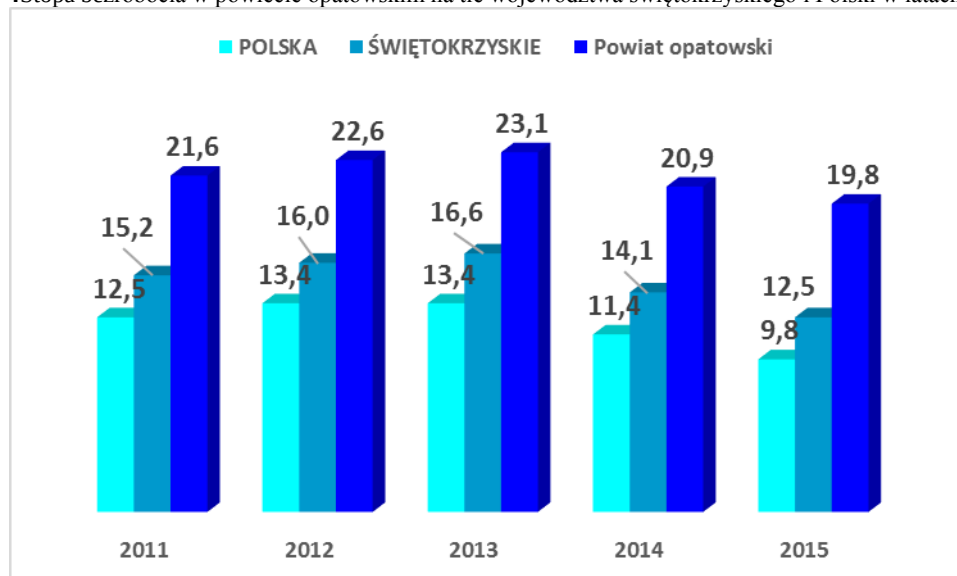
Jednostka terytorialna	Wodociąg				Kanalizacja				Gaz			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
ŚWIĘTOKRZYSKIE	84,3%	84,6%	84,8%	91,1%	50,0%	51,5%	52,5%	56,1%	36,5%	36,5%	36,6%	36,6%
POWIAT OPATOWSKI	78,0%	78,7%	79,2%	82,2%	27,3%	28,7%	29,9%	33,1%	23,8%	24,5%	24,5%	24,5%
OPATÓW	80,0%	80,0%	80,2%	80,3%	46,7%	46,9%	47,7%	48,4%	37,7%	40,1%	40,1%	40,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Bezrobocie

Stopa bezrobocia w powiecie opatowskim na koniec 2015 r. wyniosła **19,8%** i była jedną z najwyższych w województwie. W gminie w 2015 r. w PUP w Opatowie było zarejestrowanych 999 osób bezrobotnych. W ostatnich latach można zaobserwować stopniowy spadek stopy bezrobocia na terenie gminy.

Wykres 4 Stopa bezrobocia w powiecie opatowskim na tle województwa świętokrzyskiego i Polski w latach 2011-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Instytucje kultury na terenie Gminy

Na terenie Gminy potrzeby kulturalne mieszkańców zaspokaja Opatowski Ośrodek Kultury oraz Powiatowa i Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna im. Stanisława Czernika w Opatowie. Ośrodek Kultury organizuje corocznie wiele imprez kulturalnych. Są to imprezy cykliczne m.in.: Festyny rodzinne, Dożynki, Sylwester, Festiwal Kolęd i Pastorałek – Gody Opatowskie, Dzień Kobiet, Jarmark Opatowski, Noc Świętojańska itd. Dodatkowo w

budynku Ośrodka Kultury funkcjonują różne formy sekcji kulturowych, są to: sekcja plastyczna, fotograficzna, taneczna oraz muzyczna. Czynnie działają Zespoły muzyczne, Kapela Ludowa, Orkiestra Dęta, Studio Piosenki, Radio Opatów, Dziecięca Grupa Teatralna, Kino Studyjne. Powiatowa i Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie jest organizatorem wielu spotkań autorskich z poetami, animatorami kultury, felietonistami, pisarzami. Biblioteka jest również autorem wystaw w budynku obecnie użytkowanym przez Bibliotekę, mieszczącym się w Opatowie, przy ul. Leszka Czarnego 6. W celu zwiększenia dostępu do oferty kulturalnej, jaką dysponuje biblioteka niezbędne jest jej przeniesienie do budynku Ośrodka Kultury, gdzie warunki lokalowe pozwolą w pełni na jej funkcjonowanie. Biblioteka, co rocznie organizuje wiele wydarzeń kulturalnych jednak ze względów lokalowych nie jest w stanie zaspokoić potrzeb wszystkich mieszkańców gminy oraz powiatu. Obecnie budynek, w którym mieści się biblioteka jest w bardzo złym stanie technicznym. Budynek jest niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - dwie kondygnacje z wąską klatką schodową, okna i drzwi są stare. Adaptacja pomieszczeń Ośrodka Kultury jest niezbędnym krokiem, jaki należy poczynić, aby w pełni zaspokoić potrzeby kulturalne mieszkańców Miasta i Gminy Opatów oraz powiatu opatowskiego. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje 7 strażnic OSP i 9 świetlic wiejskich, w których mieszkańcy spędzają czas i biorą udział w spotkaniach kulturalnych/zajęciach edukacyjnych (w tym zajęciach dla dorosłych). Zarówno Dom Kultury jak i biblioteka oferuje szereg działań kulturalnych oraz edukacyjnych dla mieszkańców gminy oraz powiatu.

Na obszarze gminy działa również kilkanaście organizacji społecznych, które mogłyby zaangażować się w rozwój procesu edukacji zarówno dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych.

Zdjęcie 1 Opatowski Ośrodek Kultury

Źródło: <http://www.umopatow.pl>

Negatywne zjawiska społeczne na terenie gminy

Według danych GUS (31.12.2015r) w 2015 r. ze świadczeń pomocy społecznej na terenie gminy korzystało – 7% mieszkańców. Wśród głównych przyczyn udzielania pomocy przez tutejszy GOPS należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność. Dużym problemem na terenie gminy są uzależnienia. W 2014 roku wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły aż 186 000,00 zł.

Podstawowa charakterystyka Gminy Opatów na tle województwa i powiatu opatowskiego pozwala ocenić, iż jej potencjał społeczny i ekonomiczny przedstawia się następująco:

- zajmuje 1miejsce wśród gmin powiatu opatowskiego pod względem ludności,
- gmina notuje od kilku lat ujemny przyrost naturalny,
- gmina zajmuje 3 miejsce w powiecie, 35 w województwie, jeśli chodzi o dochód własny gminy na 1 mieszkańca (dochód własny – 1330,73zł, dochód ogółem- 3 404,02 zł),
- zajmuje 5 miejsce w powiecie pod względem zwodociągowania, 1 pod względem skanalizowania i 2 pod względem gazyfikacji,
- najwięcej podmiotów w rejestrze REGON zarejestrowanych jest na terenie gminy Opatów(1 miejsce w powiecie, 17 miejsce w województwie),
- duży potencjał turystyczny gminy na tle województwa (na terenie gminy znajdują się liczne zabytki).

4. Opis i diagnoza stanu istniejącego

W chwili obecnej Gmina Opatów jest organem prowadzącym 1 przedszkola publicznego, jednej szkoły podstawowej i dwóch Samorządowych Zespołów Szkół, w których mieszczą się zarówno Szkoły Podstawowe jak i Gimnazja..

Prezentacje placówek pochodzą z ich stron internetowych i informacji przedłożonych przez dyrektorów.

Przedszkole Publiczne w Opatowie

Przedszkole powstało 1 lutego 1970 roku. Jednopiętrowy budynek z nowoczesnym placem zabaw położony jest w malowniczym miejscu otoczony parkiem. Przez szereg lat funkcjonowało jako przedszkole czterooddziałowe. Po likwidacji 2 innych placówek przedszkolnych sala gimnastyczna w przedszkolu została zaadoptowana na salę zabaw. Obecnie do przedszkola uczęszczają dzieci od 3 - 5 lat. W chwili obecnej placówką kieruje mgr Marta Popek. Kadra pedagogiczna składa się z 10 nauczycieli. W obsłudze pracuje 9 osób. W budynku oprócz sal dydaktycznych, pomieszczeń socjalnych oraz zaplecza kuchennego znajduje się dział księgowości obsługujący cztery placówki oświatowe działające na terenie gminy Opatów.

Przedszkole zapewnia swoim wychowankom:

- fachową opiekę w godz. 6.00-16.00,
- program zajęć zgodny z wymaganiami MEN,
- zajęcia prowadzone przez wykwalifikowany i doświadczony personel,
- wszechstronne nauczanie poprzez zabawę,
- zajęcia z języka angielskiego,
- smaczne posiłki,
- wycieczki,
- wyjścia do Miejskiego Ośrodka Kultury, na spektakle, przedstawienia i filmy,
- zabawy w ogrodzie przedszkolnym,
- organizację uroczystości przedszkolnych, imprez okolicznościowych i kulturalnych

Zdjęcie 2 Przedszkole Publiczne w Opatowie (przed modernizacją)

Źródło: <http://www.umopatow.pl>

Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II

Do 31 sierpnia 1999 r Szkoła Podstawowa w Kobylanach mieściła się w starym, drewnianym budynku, wybudowanym tuż po zakończeniu działań II wojny światowej. Jesienią 1991 r ówczesne władze Kuratorium Oświaty w Tarnobrzegu podjęły decyzję o rozpoczęciu budowy nowego budynku szkoły. 16 października 1991 roku odbyło się uroczyste wkopanie kamienia węgielnego - posadzenie dębu, któremu nadano imię *KAROL*. Powołany został Komitet Budowy Szkoły, któremu przewodniczyła Pani Danuta Kargulewicz. W 1996 r. w związku z reformą administracyjną w naszym kraju, zmieniły się władze wojewódzkie, a budowę szkoły przejął Urząd Miasta i Gminy w Opatowie. Przez 8 lat trwały prace budowlane. Kilkakrotnie zmieniany był projekt budowlany budynku szkoły. Wiele prac zostało wykonanych w czynie społecznym. Od pewnego czasu, środowisko lokalne szkoły czyniło starania o nadanie imienia nowej szkole. Wybrano imię wielkiego rodaka Jana Pawła II. Dyrekcja szkoły zwróciła się z wnioskiem do Rady Miasta i Gminy w Opatowie, która Uchwałą z dnia 24 lutego 1999 roku nadała Szkole Podstawowej w Kobylanach imię Jana Pawła II. Wszelkie działania przyśpieszył fakt planowanej wizyty Ojca Świętego w

Sandomierzu. Dołożono wszelkich starań, by szkoła miała sztandar poświęcony przez swojego patrona. 12 czerwca 1999 roku sztandar szkoły został poświęcony w Sandomierzu przez Ojca Świętego. W uroczystej Mszy Świętej odprawianej przez Ojca Świętego brali udział uczniowie, rodzice i nauczyciele. Odbiór techniczny nowego budynku szkoły nastąpił 28 sierpnia 1999 roku. Środki finansowe otrzymane z Kuratorium Oświaty w Kielcach przeznaczone zostały na zakup sprzętu szkolnego: nowych mebli i najpotrzebniejszego sprzętu sportowego. Dzięki ofiarności wielu ludzi zakupiono również niezbędne pomoce dydaktyczne i sprzęt nagłaśniający. 1 września 1999 roku uczniowie rozpoczęli nowy rok szkolny w nowym budynku, co było to dla wszystkich wielkim wydarzeniem. 13 października 1999 roku odbyło się uroczyste otwarcie szkoły, nadanie szkole imienia, przekazanie sztandaru i poświęcenie tablicy pamiątkowej ufundowanej przez Urząd Miasta i Gminy w Opatowie. Na tablicy pamiątkowej widnieją słowa patrona: *„Harmonijną kontynuacją dzieła rodziny i rodziców powinna być szkoła”*. Bardzo dobrze układa się współpraca z rodzicami, środowiskiem lokalnym i władzami samorządowymi. Ogromne zaangażowanie wymienionych środowisk spowodowało, że szkoła i teren wokół niej wyglądają ładnie. Wiosną 2002 roku dokonano rozbiórki starego budynku szkoły. Na starym placu szkolnym rozpoczęto budowę boiska szkolnego. Plac został wyrównany, posiano trawę, zakupiono bramki do piłki nożnej. Dzięki staraniom dyrekcji szkoła wciąż jest wyposażona w nowe pomoce dydaktyczne. Szkoła i boisko szkolne zostały ogrodzone. Uczniowie korzystają z różnych form zajęć dodatkowych, biorą udział w licznych konkursach i olimpiadach przedmiotowych. 14 października 2009 roku obchodziliśmy 10-lecie otwarcia szkoły. W ramach Świętokrzyskiego Programu Wspierania Rozwoju Edukacji na Obszarach Wiejskich nasza szkoła otrzymała interaktywny zestaw multimedialny składający się z: tablicy multimedialnej, komputera i projektora. Nowoczesna tablica reaguje na dotyk, ale można pisać na niej także specjalnymi pisakami. Dołączone do zestawu bogate oprogramowanie pozwala na przygotowanie ciekawych zajęć lekcyjnych i daje możliwość wyjątkowo atrakcyjnej dla ucznia formy pracy. Nauczyciele korzystają z programów multimedialnych, zdjęć, filmów, programów edukacyjnych oraz internetu w większym zakresie niż pozwalała na to tradycyjna pracownia komputerowa. Połączenie nauki i zabawy z nowymi technologiami podnosi atrakcyjność zajęć, a tym samym ich efektywność, co pozwala ciągle doskonalić proces kształcenia. Od 1 września 2016 roku obowiązki dyrektora szkoły pełni Pani Danuta Tomaszewska..

Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II

Źródło: <http://spkobylany.edupage.org>

Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie

Szkoła od początku lat 70-tych XX wieku borykała się z poważnymi narastającymi przez lata problemami lokalowymi. Była jedyną placówką oświatową w mieście nie posiadającą sali gimnastycznej z położonym poza szkołą zewnętrzną murowanym sanitariatem pozbawionym bieżącej wody i ogrzewania. Budynek szkoły pamiętający jeszcze carskie czasy wymagał coraz pilniejszych remontów. Trudności wywołane przez kryzys gospodarczy końca lat 70-tych i początku 80-tych XX w. odwlekał w bliżej nieokreśloną przyszłość perspektywę budowy nowego budynku czy choćby remontu starego budynku. Siłą przyciągającą uczniów do Szkoły nie mogła więc być wspaniała baza lokalowa, a jedynie rejonizacja, tradycja rodzinna i wysoki poziom nauczania. Dzięki zaangażowaniu kadry nauczycielskiej oraz wieloletniego dyrektora Franciszka Jakubczaka, szkoła odnosiła sukcesy sportowe oraz miała rozlicznych finalistów i laureatów olimpiad przedmiotowych szczebla wojewódzkiego z historii, j. polskiego, matematyki, fizyki, chemii, biologii i innych. Wieloletni dyrektor szkoły pan Jakubczak w połowie lat 80-tych przygotował plany i część materiałów na budowę nowego budynku szkoły. Nowa dyrektor szkoły pani Maria Sternik rozpoczęła prace nad budową nowej szkoły i doprowadziła je do szczęśliwego finału w 1989 roku. Pani dyrektor przystąpiła także do budowy nowej hali sportowej. Wybudowano ją po kilku latach w 1998r. Była ona dumą gminy. To w niej odbywały się poza lekcjami wf-u większe wydarzenia

sportowe szczebla szkolnego oraz gminne uroczystości i spotkania. W 1999 r. w związku z reformą systemu oświaty, której głównym symbolem było powstanie gimnazjów, władze samorządowe Gminy Opatów bazując na założeniach MEN przy Szkole Podstawowej nr 1 w Opatowie zorganizowały Gimnazjum nr1 w Opatowie. Gimnazjum stopniowo z roku na rok zajmowało coraz większą część nowego budynku wyposażonego w klasopracownie wypierając Szkołę Podstawową nr 1 do starego pozostającego w coraz gorszym stanie technicznym budynku. W 2002 r. nastąpiła nowa wymuszona przepisami MEN reorganizacja w szkole "Jedynce". Nastąpił podział zespołu na dwie odrębne jednostki organizacyjne: Gimnazjum Nr 1 w Opatowie, którego dyrektorem została pani Maria Sternik i na Szkołę Podstawową Nr 1 w Opatowie, której dyrektorem został pan Janusz Ścibisz. Każda ze szkół otrzymała własny budynek wspólnie użytkowały halę sportową i tereny rekreacyjno - sportowe. W owym czasie ciągle pogarszał się stan techniczny starego budynku Szkoły Podstawowej. Sytuacja ta zmieniła się w 2003 r. kiedy władze gminy postanowiły znowu połączyć Szkołę Podstawową Nr 1 i Gimnazjum Nr 1 w Opatowie w jeden zespół szkół pod nazwą Samorządowy Zespół Szkół nr 1 w Opatowie. Na czele połączonych placówek stanęła nowa dyrektor pani Danuta Rucińska, która na wicedyrektora powołała panią Wioletę Zakrzewską. W 2004 roku przystąpiono do remontu budynku szkoły podstawowej oraz ogradzania placu szkolnego. Dzięki tym działaniom oraz przeprowadzonych w następnych latach pracach nad wymianą części stolarki okiennej i częściowemu dociepleniu ściany budynku gimnazjum polepszo jego warunki techniczne. W owym czasie doposażono także szkołę w dwie nowe pracownie komputerowe, oraz dwa centra multimedialno-biblioteczne ze środków EFS. We wrześniu 2009 r. nowym dyrektorem SZS Nr 1 w Opatowie został pan Ryszard Wosik, który na wicedyrektora powołał pana Roberta Wójcika. W latach 2009-2015 pod kierownictwem nowego dyrektora w zespole szkół realizowano wiele projektów EFS współfinansowanych przez UE. Wszystkie one posłużyły podniesieniu jakości kształcenia i doposażeniu zespołu szkół w pomoce dydaktyczne. Realizacja projektów takich jak: "Pierwsze uczniowskie doświadczenia...", "Edukacyjne SOS...", "Zrozumieć świat...", "Jedynka gimnazjum równych szans i możliwości", "Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III..." czy międzynarodowy projekt Comenius "Tradycja Różnorodność i Akceptacja" poszerzyły horyzonty myślowe uczniów i pozwoliły podnieść poziom zdawalności egzaminów zewnętrznych szkoły. Wszystkie realizowane w "Jedynce" projekty zaowocowały również doskonałym doposażeniem zespołu szkół w pomoce dydaktyczne oraz nową mobilną pracownią multimedialną. Łącznie działania te doprowadziły do polepszenia jakości kształcenia w Szkole Podstawowej Nr 1 i Gimnazjum Nr 1 w Opatowie. Gimnazjum

w 2012r. w rankingu Echa dnia - TOP 30 najlepszych wyników świętokrzyskich gimnazjów - zajęło 20 miejsce w województwie świętokrzyskim. Wynik ten był ogromnym sukcesem uczniów i nauczycieli "Jedynki" - gdyż zajęli 20 miejsce na aż 222 gimnazja uczestniczące w egzaminie w województwie. Dodatkowo byli jedynym na tej liście gimnazjum z powiatu opatowskiego. Od 2010r. Gimnazjum corocznie osiąga wyniki egzaminu gimnazjalnego na poziomie wyższym niż średnia krajowa i wojewódzka. Służyły temu przeprowadzone w w/w okresie zakupy i remonty: kuchni, stołówki, fundamentów kotłowni, wyposażenie szkoły w szafki uczniowskie i rozbudowa kompleksów sportowo-zabawowych. Z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej powstały: boisko do piłki plażowej, kompleks do skoku w dal i plac zabaw. Ten ostatni powstał w lipcu 2015r. dzięki wykorzystaniu przez Gminę środków z EFS. Największą inwestycją od 1998r. w zespole szkół była jednak termomodernizacja "Jedynki". W okresie od czerwca do listopada 2014r. budynki szkolne przeszły gruntowną termomodernizację. Była to ogromna inwestycja przeprowadzona przez UMiG w Opatowie, pod nazwą „Termomodernizacja budynku Samorządowego Zespołu Szkół Nr 1 w Opatowie”. Wykonawcą inwestycji była Gmina Opatów – wartość inwestycji przekroczyła trzy miliony złotych. Termomodernizacja z 2014r. objęła wszystkie budynki dydaktyczne i sportowe naszej szkoły. Dachy budynku gimnazjum, łączników i hali sportowej zostały wzmocnione, zabezpieczone i uszczelnione. Docieplono ściany i stropy budynków, wymieniono starą lub wadliwą stolarkę okienną i drzwiową oraz zmodernizowano system grzewczy i drzwi antypaniczne. Modernizacja ta połączona była z wymianą kaloryferów, instalacji rozprowadzającej ciepło, unowocześnieniem kotłowni, instalacją paneli fotowoltaicznych na dachu hali gimnastycznej oraz wykonaniem 32 (100 metrowych) odwiertów pod pompy ciepła. Te inwestycje ostatecznie odmieniły oblicze "Jedynki" nadając jej nowy wygląd oraz zapewniając doskonały komfort termiczny budynków. Po remoncie otoczenie szkoły - w tym kompleksy sportowe: boiska trawiaste, bieżnie - zostały sukcesywnie odtworzone i przywracane do użyteczności. Szkoła dzięki tej inwestycji jest pierwszą tak ekologiczną szkołą w gminie szkołą na miarę XXI wieku. Od 1 września 2015 r. stanowisko dyrektora szkoły objęła pani Anna Przygoda, która na wicedyrektora powołała pana Roberta Wójcika.

W SZS Nr 1 w Opatowie funkcjonują dwa oddziały integracyjne w 1 i 2 etapie edukacyjnym. „Jedynka” jest pierwszą szkołą w gminie Opatów, która już w 2014 roku zorganizowała oddział integracyjny. Dzięki doświadczeniu organizacyjnemu, dobremu wyposażeniu w specjalistyczne pomoce dydaktyczne i wysoko wykwalifikowanej kadrze pedagogicznej oferuje ona wysoką jakość kształcenia w oddziałach integracyjnych. Świadczy o tym wysoki

wynik uczniów z oddziału integracyjnego, który osiągnęli oni podczas diagnozy kończącej I etap edukacyjny (OBUT). Badanie to przeprowadził w 2016r. powiązany z Centralną Komisją Egzaminacyjną - Instytut Badań Edukacyjnych. W 2015 i 2016r. w „Jedynce” przeprowadzono szereg inwestycji usprawniających funkcjonowanie szkoły i podnoszących jej stan techniczny. Powstały w szkole: pracownia językowa dla j. angielskiego, dwa kąci rewalidacyjne dla 1 i 2 etapu edukacyjnego. Doposażono także świetlicę szkolną ze środków Rady Rodziców oraz kuchnię, gabinet pielęgniarki i gabinet pedagoga z rezerwy celowej MEN. W budynku gimnazjum wyremontowano dwie łazienki na drugim piętrze. Na Hali sportowej wycyklinowano i polakierowano nawierzchnie sali do gimnastyki oraz hali sportowej na której namalowano linii boisk do: badmintonu, koszykówki, piłki ręcznej i piłki siatkowej. „Jedynka” posiada w środowisku opinię szkoły, która aktywizuje uczniów, rodziców i nauczycieli poprzez szereg akcji społecznych i upowszechnia wolontariat. Szkoła od lat wspiera tak Pallotyńską Fundację Misyjną Salvati - niosącą pomoc dzieciom z Afryki jak i uczestniczy w akcjach: „Góra grosza” czy „I Ty możesz uratować komuś życie” – Zostań Potencjalnym Dawcą Szpiku Kostnego; organizowanej z fundacją DKMS – Wspólnie przeciw białaczce. Szkoła efektywnie integruje uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz mniejszości narodowych (dzieci romskie). Z własnymi inicjatywami wychodzi szeroko do społeczności lokalnej, organizując happeningi i akcje promujące problematykę społeczną i prozdrowotną. Jednym z sztabowych działań społecznych szkoły - propagującym tolerancję wobec dzieci z autyzmem i wiedzę na jego temat - jest szeroki udział SZS Nr 1 w globalnej akcji „Na niebiesko dla autyzmu” pod hasłem „Świeć. Edukuj. Wspieraj.”, oraz akcji „Polska na niebiesko – Autyzm. Poznaj zanim ocenisz” - potwierdzony certyfikatem Fundacji JiM. W 2016r. wieloletnią działalność prozdrowotną prowadzoną w Gimnazjum Nr 1 w Opatowie doceniła Świętokrzyska Wojewódzka Państwowa Inspekcja Sanitarna nadając na wojewódzkiej Konferencji z okazji X-lecia Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę” certyfikat poświadczający uzyskanie przez szkołę tytułu: „Szkoła, która trzyma formę”. Jest to nagroda dla najaktywniejszych szkół w województwie, którą w powiecie opatowskim otrzymało tylko 6 szkół. Wszystkie działania szkoły są spójne i podporządkowane idei świadomej integracji społecznej dzieci, poznawanie przez nich świata i ludzi oraz promocji właściwych postaw społecznych i prozdrowotnych wśród uczniów i rodziców. SZS Nr 1 w Opatowie wciela tym w życie swoje motto, które brzmi: „Nie mów mi, jaki jest świat – pozwól mi go odkrywać! Nie mów mi, jaki jest człowiek – pomóż mi go zrozumieć”

Zdjęcie 4 Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie

Źródło: www.facebook.com/Samorzadowy-Zespól-Szkół-Nr-1-w-Opatowie

Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie

Samorządowy Zespół Szkół nr 2 w Opatowie, który stanowi Szkoła Podstawowa nr 2 im. Partyzantów Ziemi Opatowskiej i Gimnazjum nr 2, jest kontynuatorem przedwojennej oświatowej działalności Szkoły Podstawowej nr 2 wybudowanej w latach 20-tych zeszłego wieku oraz Szkoły Powszechnej nr 2 założonej w 1934 r. Obecnie istniejąca szkoła – przy ul. Kopernika – jest trzecią już lokalizacją placówki na terenie miasta, a powstała w 1963 r. jako Szkoła Tysiąclecia Państwa Polskiego i niedawno obchodziła 50-lecie swego istnienia. Akt erekcyjny nosi datę 9 czerwca 1961 r., tego dnia wbudowano kamień węgielny. Budowę realizowano przy udziale środowiska lokalnego – powstał Komitet Społeczny Budowy Szkoły. Zorganizowano zbiórki pieniężne na rzecz tej inwestycji. Pierwsze lekcje rozpoczęły się 5 września 1963 r. w głównym skrzydle budynku, w którym mieściło się 16 sal lekcyjnych, kancelaria i gabinet lekarski; w ciągu roku szkolnego przekazano do użytku świetlicę szkolną i pozostałe pomieszczenia. W 1964 r. oddano w użytkowanie salę gimnastyczną. Placówka rozpoczęła działalność jako szkoła siedmioklasowa. Uczęszczało do niej 667 dzieci. Pierwszym kierownikiem szkoły został Stanisław Czub.

17 maja 1964 r. Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę o nadaniu szkole imienia „Partyzantów Ziemi Opatowskiej”. Od roku szk. 1966/1967 stanowisko kierownika objął Bogdan Klimont a

szkoła rozpoczęła pracę w systemie ośmioklasowym. 15 marca 1969 r. powołany został Komitet Fundacji Sztandaru - 27 kwietnia placówka otrzymała sztandar upamiętniający patrona.

Od roku szkolnego 1973/1974 placówka zaczęła funkcjonować jako szkoła zbiorcza a jej kierownikiem został Mieczysław Murek. 1 września 1976 r. w skład Szkoły Podstawowej nr 2 włączono Szkołę Podstawową nr 3. W roku szkolnym 1983/1984 obchodzono jubileusz 20-lecia szkoły. Z tej okazji przygotowano izbę pamięci poświęconą patronowi szkoły. W latach osiemdziesiątych miała miejsce aktywna działalność krajowa i zagraniczna IX Drużyny Harcerskiej im. Jerzego Czerwińskiego i X Drużyny Harcerskiej im. Emilii Plater.

W 1991 r. kierownictwo szkoły objęła Halina Wyszowska. W 1996 r. szkoła była miejscem ogólnopolskiego zlotu harcerzy z okazji 80-lecia Hufca Opatów. Rok 1997 odznaczył się nawiązaniem współpracy ze szkołą na Słowacji w miejscowości Modry Kamień i wymianą uczniów. Od tego roku przy szkole podstawowej rozpoczęła działalność świetlica środowiskowa „Nasz Mały Dom”.

W roku 1999 wszedł w życie system sześcioklasowej szkoły podstawowej - dyrektor Andrzej Żychowski i trzyklasowego gimnazjum - dyrektor Krzysztof Skowron. Od 2001r. realizowana jest środowiskowa współpraca z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Jałowej. Uczniowie „Dwójki” organizują liczne akcje charytatywne dla podopiecznych ośrodka. Postawom patriotycznym służą podjęcie przez szkołę opieki nad grobami powstańców styczniowych. W 2001 r. powstało w szkole Bractwo Rycerskie Ziemi Opatowskiej. Szkoła zaangażowała się w służbę na rzecz środowiska lokalnego i współpracę z wieloma organizacjami i instytucjami dla dobra dzieci i młodzieży. Nauczyciele placówki pracowali jako wolontariusze od wczesnych lat 90-tych w Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie, a potem w świetlicy środowiskowej im. Jana Pawła II przy parafii św. Marcina w Opatowie. Ponad 30. nauczycieli w ramach wolontariatu pełniło funkcję opiekunów na koloniach letnich i feriach zimowych w wielu atrakcyjnych miejscach w Polsce. Z tej formy opieki, poczynając od 1992 roku, skorzystało kilkaset dzieci z Opatowa i okolic. W 2002 r. szkoła przystąpiła do europejskiego programu Socrates Comenius i współpracowała ze szkołami w Belgii, we Włoszech i we Francji. W roku 2003 r. powstał Samorządowy Zespół Szkół nr 2 a stanowisko dyrektora objął Krzysztof Skowron. Od roku szkolnego 2009/10 klasy nauczania początkowego realizowały unijny projekt „Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego a w 2012 r. opatowska „Dwójka” była gospodarzem roboczej wizyty nauczycieli i uczniów z Bułgarii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Włoch, Czech i Hiszpanii w ramach międzynarodowego programu Socrates Comenius. Od

2012 szkoła jest opiekunem sztandaru opatowskiego koła Światowego Związku Żołnierzy AK. W latach 2006-2010 nauczyciele redagowali parafialny miesięcznik „W blasku kolegiaty”. Ma miejsce stała współpraca z kwartalnikiem „Ziemia Opatowska”.

W roku szkolnym 2015-2016 dyrektorem szkoły została Joanna Bińczak. Utworzono pierwszą klasę integracyjną. Odbývają się corocznie liczne konkursy szkolne i pozaszkolne: kuratoryjny konkurs humanistyczny oraz matematyczno – przyrodniczy, w którym od sześciu lat szkoła ma laureatów bądź finalistów, ogólnopolskie konkursy: Pingwin, Olimp, Panda, turniej wiedzy pożarniczej, konkurs bezpieczeństwa ruchu drogowego, plastyczne. Duże sukcesy odnoszą uczniowie w konkursach sportowych. Zainteresowaniem cieszy się konkurs piłki siatkowej „Mini Volley Cup”, w którym od wielu lat uczniowie zajmują czołowe miejsca, „Kinder+Sport”- turniej piłki nożnej, trójbój i czwórbój lekkoatletyczny, biegi przełajowe, tenis stołowy. Szkoła podejmuje akcje charytatywne lokalnym zasięgu przygotowanie „Wigilii Miejskiej” dla mieszkańców przez uczniów i nauczycieli – dla propagowania idei wolontariatu. Kontynuowana jest wieloletnia tradycja charytatywnej akcji uczniów pod nazwą „Dzieci Dzieciom” i współpraca ze świetlicą środowiskową przy parafii Św. Marcina – kształtowane są postawy obywatelskie i społecznikowskie. Ma miejsce współpraca z kieleckim oddziałem PCK – cykl spotkań z poświęconych idei wolontariatu. W Opatowskim Ośrodku Kultury organizowane są akademie środowiskowe dla mieszkańców miasta - „Katyń 1940” i inne rocznicowe uroczystości historyczne i państwowe. Placówka odbudowuje tradycje harcerskie we współpracy z Hufcem ZHP Opatów – w szkole powstała 9 Gromada Zuchowa „Czarne jagódki”. Grupa harcerzy z klas gimnazjalnych uczęszcza na zbiórki drużyny środowiskowej. W marcu 2016 r. w szkole odbyły się obchody 100-lecia ZHP na ziemi opatowskiej. W kwietniu zorganizowano „Dni autyzmu w szkole” i nawiązano współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu. Szkoła gościła grupę dzieci z polskiej szkoły w Żółkwi na Ukrainie. Propagowano ochronę przyrody poprzez udział w akcji „Sprzątanie Świata” oraz organizację i przygotowanie obchodów Dnia Ziemi - korowód ulicami miasta; także poprzez udział uczniów w konkursach i akcjach ekologicznych, takich jak „Sprzątanie Świata” czy uczestnictwo w programie „Zbiórka surowców wtórnych i ich zagospodarowanie przez szkoły z terenu gmin dorzecza Koprzywianki”. Wśród instytucji, z którymi szkoła prowadzi współpracę są również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opatowie, Sąd Rejonowy w Opatowie, Urząd Miasta i Gminy Opatów, Komenda Powiatowa Policji w Opatowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie, Nadleśnictwo Łągów, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Służba Zdrowia, Sanepid, PGKiM w Opatowie, Publiczne Przedszkole w Opatowie,

Biblioteka Publiczna. Ma miejsce współpraca z rodzicami. Szkoła cieszy się wsparciem lokalnych przedsiębiorstw z branży cukierniczej i gastronomicznej.

Zdjęcie 5 Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie

Źródło: <http://www.umopatow.pl>

4.1 Baza szkół i przedszkoli

Tabela 2 Dane teleadresowe placówek oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatów

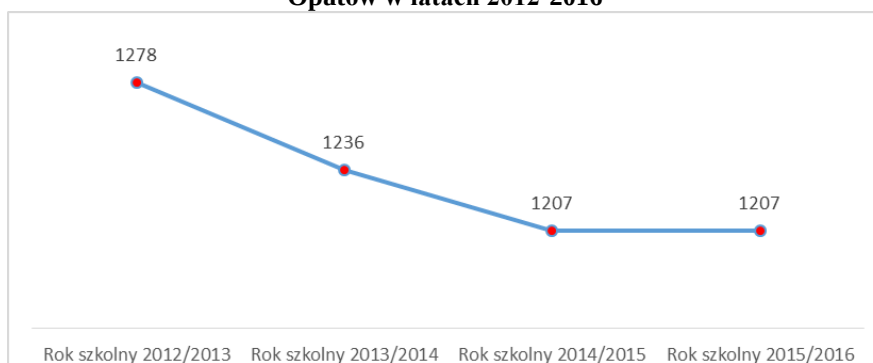
Placówka	Adres siedziby oraz e-mail
Przedszkole Publiczne w Opatowie	27 - 500 Opatów, ul Partyzantów 13a, tel 41 8682331, www.przedszkole.umopatow.pl
Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	27 - 500 Opatów, Kobylany, tel 8681804 www.spkobylany.edupage.org spkobylany@vp.pl
Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	27 - 500 Opatów, ul. Ćmielowska 2, tel/fax 015 868-27-34, www.szs1opatow.pl www.szs1opatow.mozello.pl szs_1_opatow@o2.pl
Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	27 - 500 Opatów, ul. Mikołaja Kopernika 30, tel. 015 868-27-02; www.szs2opatow.pl ; e-mail: szs2opatow@onet.pl

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

4.2 Uczniowie

Łącznie do wszystkich przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę Opatów w roku szkolnym 2015/2016 uczęszczało **1207 dzieci i młodzieży**. W ostatnich latach możemy zaobserwować stopniowy spadek liczby dzieci uczęszczających do placówek na terenie gminy. Względem roku szkolnego 2012/2013 spadek ten wynosił 71 uczniów. Poniższy wykres oraz tabele przedstawiają liczbę uczniów uczęszczającą do poszczególnych placówek na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Wykres 5 Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę Opatów w latach 2012-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Tabela 3 Liczba dzieci objęta edukacją przedszkolną na terenie Gminy Opatów

Nazwa placówki	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2015/2016
Przedszkole Publiczne w Opatowie	123	128	126	143

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w ostatnich latach stopniowo rośnie.

Tabela 4 Liczba dzieci uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Opatów

Placówka	Liczba uczniów			
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	55	52	51	46
Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	502	491	487	481
Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	598	565	543	537
RAZEM	1155	1108	1081	1064

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Tabela 5 Liczba urodzeń wraz z podziałem na obwody szkolne

Rocznik	Liczba urodzeń	Obwód SP w Kobyłanach	Obwód SP Nr 1 w Opatowie	Obwód SP Nr 2 w Opatowie
2011	49 + 59	18	15 + 15	16 + 44
2012	46 + 61	17	6 + 22	23 + 39
2013	47 + 40	15	12 + 11	20 + 29
2014	41 + 33	13	7 + 9	21 + 24
2015	50 + 44	16	18 + 10	16 + 34

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Na terenie Gminy Opatów oprócz w/w placówek oświatowych funkcjonuje Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Opatowie prowadzony przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach oraz Niepubliczne Przedszkole „Dziecięcy Raj” w Kobyłanach prowadzone przez Stowarzyszenie Wiejskie Kobyłany.

Wspieranie uczniów z trudnościami w nauce oraz uczniów zdolnych jest istotnym elementem kształcenia w szkołach z terenu Miasta i Gminy Opatów. Uczniowie z trudnościami edukacyjnymi z terenu gminy są wspierani m.in. poprzez pomoc psychologiczno-pedagogiczną polegającą na:

- diagnozowaniu środowiska ucznia
- rozpoznawaniu potencjalnych możliwości psychofizycznych i edukacyjnych oraz indywidualnych potrzeb ucznia i umożliwieniu ich zaspokojenia
- rozpoznawaniu trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych

Uczniowie zdolni z terenu gminy są wspierani na każdym etapie kształcenia m.in. poprzez:

- dostosowanie metody i formy pracy do potrzeb, predyspozycji i uzdolnień;
- motywację do udziału w olimpiadach, kursach, turniejach, warsztatach, obozach naukowych, projektach i programach przeznaczonych dla uczniów zdolnych, w tym stypendialnych i grantowych;
- wskazywanie kierunków rozwoju, współpracuj z innymi podmiotami i osobami, m.in. z rodzicami i instytucjami.

Uczniowie z terenu Miasta i Gminy osiągają sukcesy poza murami szkół. Wielu uczniów zdolnych bierze udział w konkursach wojewódzkich oraz ogólnopolskich zajmując wysokie pozycje. W roku szkolnym 2015/2016 uczniowie brali udział m.in. w:

Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II

- Konkurs śpiewania kolęd „Gody opatowskie” - 1 miejsce.
- Przegląd zespołów kolędniczych – 3 miejsce.
- Konkurs szopek – 1,2 i 3 miejsce.
- Ogólnopolski Konkurs „Orzeł Matematyczny” – wyróżnienie.
- Ogólnopolski Konkurs Przedmiotowy „Pingwin” – wyróżnienie.
- Ogólnopolski Test Ortograficzny – 1 laureat i 1 wyróżnienie.
- Olimpiada wiedzy „Olimpusek”- laureat.

Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie

- Konkurs języka angielskiego – 1 finalista szczebla wojewódzkiego,
- Międzynarodowy Konkurs Matematyczny PANGEA - 3 finalistów szczebla ogólnopolskiego,
- Międzynarodowy Konkurs "Kangur Matematyczny" – 2 wyróżnienia szczebla ogólnopolskiego.
- Konkurs Języka Angielskiego – 1 laureatka szczebla wojewódzkiego,
- Konkurs Języka Polskiego - 1 finalistka szczebla wojewódzkiego,
- Konkurs Matematyczny – 1 finalistka szczebla wojewódzkiego,
- Konkurs Geograficzny – 1 finalistka szczebla wojewódzkiego,
- Konkurs Biologiczny – 2 finalistki szczebla wojewódzkiego,
- Konkurs Historyczny – 1 finalista szczebla wojewódzkiego,
- Ogólnopolski Konkurs „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego - 1 laureat szczebla wojewódzkiego i szczebla ogólnopolskiego konkursu (15 miejsce w Polsce),
- Międzynarodowy Konkurs Matematyczny PANGEA - 1 finalista szczebla ogólnopolskiego,
- Ogólnopolski Konkursu "Spotkanie z Henrykiem Sienkiewiczem" – 1 laureatka szczebla ogólnopolskiego,
- Turniej Badmintona organizowany w Ćmielowie 26.04.2016r. w ramach Świętokrzyskiej Ligi Badmintona – 2 i 3 miejsce.

Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie

- Konkurs Matematyczno - Przyrodniczy – 1 osoba laureat,
- Konkurs Biologiczny – 1osoba laureat,
- Konkurs „Siła Wiatru- Siłą Mojej Gminy” – 4 osoby laureaci,
- Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Chroń lasy przed pożarem” – 3 miejsce,
- Konkurs Kolęd i Pastorałek – 1 osoba laureat,
- Ogólnopolski Konkurs „Zaczarowana Piosenka” – 1 osoba półfinalistka,
- Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Pangea”- 1 osoba finalista,
- Ogólnopolski Konkurs Matematyczny „Panda”- 1 osoba laureat,
- Turniej Minisiatkówki „ Kinder+Sport” - awans do rozgrywek ogólnopolskich,
- Eliminacje wojewódzkie piłki siatkowej „Orlik Volleymania” – 2 miejsce,
- Finał Wojewódzki Mini Piłki Siatkowej – 5 miejsce.

Państwowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" nakłada na gminę obowiązek dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, zwłaszcza jeżeli chodzi o osoby z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. W tych placówkach, w których funkcjonują stołówki, dzieci i uczniowie objęci są programem dożywiania. Znacząca liczba wydawanych posiłków jest opłacana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie.

Tabela 6Liczba uczniów dożywianych z terenu Miasta i Gminy Opatów

Szkoła	Liczba uczniów i dzieci dożywianych w r. szk. 2014/2015	Liczba uczniów i dzieci dożywianych w r. szk. 2015/2016
Przedszkole Publiczne w Opatowie	7	6
Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	10	15
Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	154	145
Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	125	141
RAZEM	296	307

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Uczniom pochodzącym z rodzin mających trudną sytuację materialną wypłacane są stypendia socjalne. W przypadku zdarzeń losowych dotyczących takie rodziny uczniowie

otrzymują zasiłki losowe. W roku szkolnym 2015/2016 zasiłki szkolne otrzymało **117 uczniów**. Należy zaznaczyć, że liczba osób ubiegających się o zasiłki szkolne nieco wzrosła względem roku szkolnego 2014/2015.

Tabela 7 Liczba wypłacanych zasiłków szkolnych w latach szkolnych 1014/2015, 2015/2016

Szkoła do której uczęszcza uczeń	Stypendia		Zasiłki losowe	
	2014/2015	2015/2016	2014/2015	2015/2016
Szkoły podstawowe	69	82	0	0
Gimnazja	32	32	0	3
Razem	101	114	0	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Gmina zapewnia uczniom bezpłatny dowóz do szkoły, jeżeli ich droga z domu do szkoły przekracza określone przepisami kilometry. W roku szkolnym 2015/2016 do szkół na terenie Miasta i gminy Opatów dowożonych było 409 dzieci i młodzieży (o 53 mniej niż w poprzednim roku).

Tabela 8 Liczba uczniów i dzieci dowożonych do szkoły w roku szkolnym 2014/2015, 2015/2016

Szkoła	Liczba uczniów i dzieci dowożonych do szkoły w r. szk. 2014/2015	Liczba uczniów i dzieci dowożonych do szkoły w r. szk. 2015/2016
Przedszkole Publiczne w Opatowie	0	6
Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	29	32
Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	270	236
Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	163	135
Razem	462	409

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Wnioski:

1. Liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach na przestrzeni ostatnich lat sukcesywnie spada i sytuacja ta jeszcze się pogorszy od roku 2016/2017 – skutkiem powrotu 6-latków do przedszkoli i kolejnej fali niżu demograficznego.
2. W ostatnim roku zwiększyła się liczba dzieci objętych stypendiami szkolnymi.
3. Gmina systematycznie wspiera uczniów mających trudną sytuację materialną.
4. W ostatnim roku wzrosła liczba dzieci dożywianych na terenie Miasta i Gminy.
5. We wszystkich szkołach na terenie gminy istnieje potrzeba wsparcia ucznia zdolnego poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające, wyjazdy edukacyjne, warsztaty pozaszkolne (np. wyjazdowe).
6. We wszystkich placówkach istnieje potrzeba wsparcia ucznia z trudnościami w nauce w tym ucznia z niepełnosprawnościami.
7. Spadek liczby uczniów może spowodować zmniejszenie liczby oddziałów, co wpłynie na zmniejszenie zatrudnienia kadry nauczycielskiej.

4.3 Kadra oświatowa

Kadra oświaty to kluczowy element zasobów kapitału intelektualnego Miasta i Gminy Opatów. To jedna z grup, która będzie w istotnym stopniu decydowała o rozwoju Miasta i Gminy Opatów.

W szkołach i placówkach prowadzonych przez gminę w roku szkolnym 2015/2016 było zatrudnionych **117 pracowników pedagogicznych**. Najliczniejszą grupę stanowili pracownicy pedagogiczni o najwyższych kwalifikacjach zawodowych tj. posiadający tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, pracownicy pedagogiczni z tytułem magistra bez przygotowania pedagogicznego. Nauczyciele z terenu Miasta i Gminy Opatów ciągle podnoszą swoje umiejętności i kwalifikacje, jednak nadal istnieje duża potrzeba wsparcia ich w tym zakresie. Przede wszystkim należy przeszkolić nauczycieli pod kątem wykorzystania w systemie edukacji technologii informacyjno-komunikacyjnej. Należy również podnieść kompetencje w zakresie posługiwania się językami obcymi. Poniższa tabela przedstawia dane nt. stanu zatrudnienia w poszczególnych placówkach oraz dane na temat kwalifikacji zawodowych kadry oświatowej.

Tabela 9 Kwalifikacje kadry pedagogicznej w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Opatów stan na 20.09.2016r.

Placówka	Kwalifikacje nauczycieli				Stopień awansu zawodowego			
	Stopień nauk. magistra z przygotowaniem pedagogicznym	Tytuł licencjata z przygotowaniem pedagogicznym	Dyplom ukończ. kol. nauczycielskiego, kol. jęz.	Pozostałe kwalifikacje	Stażysta	kontrakto wy	mianowa ny	dplomowany
Przedszkole Publiczne w Opatowie	0	1	0	2	1	3	6	5
Szkoła Podstawowa w Kobyłanach im. Jana Pawła II	8	3	0	0	2	1	3	5
Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	48	0	0	0	0	3	5	40
Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	53	1	1	0	1	4	4	46

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Wnioski:

1. Większość zatrudnionych nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym.
2. Stopień nauczyciela dyplomowanego posiada ok. 82% zatrudnionych nauczycieli.
3. Należy wzmocnić umiejętności posługiwania się i wykorzystania w procesie kształcenia technologii TIK.
4. Należy rozwijać/wzmacniać wśród nauczycieli umiejętności posługiwania się językami obcymi.

4.4 Baza lokalowa

Przedszkola, szkoły i gimnazja dysponują budynkami o różnym wieku, większość budynków użytkowanych przez placówki oświatowe to budynki wymagające przeprowadzenia podstawowych prac modernizacyjnych. W ostatnich latach dzięki unijnym funduszom dokonano remontów i modernizacji wielu budynków oświatowych oraz realizowano szereg projektów, które wpłynęły na zwiększenie oraz unowocześnienie bazy dydaktycznej. Nadal jednak baza lokalowa oraz wyposażenie placówek wymaga znacznych nakładów. Poniższa tabela przedstawia dane na temat stanu bazy lokalowej poszczególnych szkół.

Tabela 10 Stan bazy lokalowej – wybrane elementy

	Nazwa	Adres	Powierzchnia nieruchomości gruntowej (m ²)	Sale lekcyjne	Pracownie komp.	Sale gimnastyczna Liczba/ powierzchnia m ²
1.	Przedszkole Publiczne w Opatowie	27 - 500 Opatów, ul Partyzantów 13a	2.700 m ²	5	0	0
2.	Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	27 - 500 Opatów, Kobylany	962m ²	6	1	2/
3.	Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	27 - 500 Opatów, ul. Ćmielowska 2	13.176 m ²	22	1	2/800m ²
4.	Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	27 - 500 Opatów, ul. Mikołaja Kopernika 30	15.853 m ²	22	2	2/2060m ²

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Charakterystyka bazy poszczególnych szkół

Stan bazy dydaktycznej szkół oraz przedszkoli na terenie gminy należy określić jako zadowalający. Nie oznacza to jednak, że w najbliższych latach baza ta nie będzie rozbudowywana i doposażona. Aby uczniowie szkół oraz przedszkoli z terenu Miasta i Gminy Opatów mieli zapewniony równy start istnieje potrzeba ciągłego doposażenia oraz unowocześnienia bazy dydaktycznej. Poniżej przedstawiamy tabele przedstawiające szczegółowe dane na temat zaplecza jakim dysponują poszczególne placówki, oraz potrzeby z jakimi się borykają.

Przedszkole Publiczne w Opatowie

Tabela 11 Stan bazy-Przedszkole Publiczne w Opatowie

Liczba sal lekcyjnych	5
Wyposażenie sali komputerowej	brak
Wyposażenie sali gimnastycznej	brak
Sala multimedialna	brak
Stolówka	1
Biblioteka	brak
Sala gimnastyczna	brak
Boisko	brak

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Potrzeby Przedszkola Publicznego w Opatowie

W najbliższym czasie istnieje potrzeba doposażenia przedszkola m.in. w sprzęt do zabaw i gier ruchowych, sprzęt do Sali gimnastyki korekcyjnej, elementy placu zabaw na świeżym powietrzu, meble i urządzenia ogrodowe, elementy do kącików relaksacyjnych w każdej sali, urządzenia multimedialne. Wyposażenie zwłaszcza sportowo – ruchowe jest niezbędne ze względu na coraz częściej występującą u dzieci w wieku przedszkolnym otyłość oraz wady postawy. Zachęcenie dziecka w tak młodym wieku do aktywności fizycznej może w przyszłości przynieść wiele korzyści m.in. zdrowotnych. Edukacja uwzględniająca aktywność fizyczną i rozwój sprawności ruchowej dzieci zajmuje w przedszkolu szczególne miejsce. Ruch jest naturalną potrzebą dziecka, a odpowiednia aktywność ruchowa jest dziecku niezbędna dla zapewnienia prawidłowego rozwoju fizycznego, umysłowego, motorycznego i społecznego.

Szkoła Podstawowa w Kobylanach

Tabela 12 Stan bazy-Szkoła Podstawowa w Kobylanach

Liczba sal lekcyjnych	6
Wyposażenie sali komputerowej	Laptopy – 6 szt., komputery – 3 szt., tablica interaktywna - 1szt.
Wyposażenie sali gimnastycznej	Podstawowy sprzęt sportowy
Sala multimedialna	brak
Stolówka	brak
Biblioteka	1
Sala gimnastyczna	1

Boisko	1

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Potrzeby Szkoły Podstawowej w Kobylanach

W roku szkolnym 2016/2017 w Szkole Podstawowej w Kobylanach uczy się jedynie 46 dzieci. Liczba urodzeń w ostatnich latach w rejonie działania szkoły świadczy o dalszym spadku liczby uczniów w tej placówce. W najbliższych latach trzeba będzie rozważyć dalszy sposób i zakres jej funkcjonowania. Szkoła posiada salę gimnastyczną oraz boisko natomiast brakuje sprzętu sportowego (lub jest on mocno wyeksploatowany). W najbliższym czasie należałoby zakupić wyposażenie do sali gimnastycznej oraz nowoczesne pomoce dydaktyczne.

Samorządowy Zespół Szkół nr 1 w Opatowie

Tabela 13 Stan bazy - Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie

Liczba sal lekcyjnych	22
Wyposażenie sali komputerowej	34 komputery (14 stacjonarnych z 2007 r. w złym stanie technicznym, 20 mobilnych notebooków w złym stanie technicznym)
Wyposażenie sali gimnastycznej	Bramki, siatki, kosze do koszykówki, stoły bilardowe, do ping ponga, materace itp.
Sala multimedialna	1
Stolówka	1
Biblioteka	1
Sala gimnastyczna	1
Boisko	1

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Potrzeby Samorządowego Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie

Szkoła posiada stary sprzęt komputerowy który, wymaga natychmiastowego odnowienia i przestarzałą infrastrukturę internetową. Nowoczesny sprzęt multimedialny i oprogramowanie jest niezbędne (tablice interaktywne, przenośne rzutniki i zestawy komputerowe dla nauczycieli, szybsze łącze internetowe i kompletna sieć Wi-Fi, zestawy oprogramowania w tym do programowania, modele robotów, zestawów do ich tworzenia). Komputery w szkole przydają się nie tylko na lekcjach informatyki. Przydają się one również poza zajęciami.

Dzięki komputerom i sprzętowi multimedialnemu można zorganizować ciekawe lekcje z zastosowaniem nauczania przez Internet. E-learning jest dziś nie tylko modny, ale również wygodny, zwłaszcza przy dużej ilości uczniów. Tego typu platformy pozwalają na efektywną i ciekawą naukę. Można zorganizować młodym ludziom interesujące lekcje języków obcych czy każdego innego przedmiotu z zastosowaniem nowoczesnych narzędzi e-learning. Część pomocy dydaktycznych, na których pracują nauczyciele jest zniszczona i należałoby je wymienić (m.in. zakupić pomocy do zajęć matematycznych, przyrodniczych i sportowych). Dodatkowo w pracowniach komputerowych należałoby wymienić instalację elektryczną i techniczną oraz konieczne jest objęcie siecią Wi-Fi całego budynku szkoły oraz biblioteki do której należy zakupić nowe regały na książki i komputery. W otoczeniu szkoły należy rozbudować plac zabaw oraz infrastrukturę sportową. Przy hali sportowej powinien powstać kompleks boisk wielofunkcyjnych z bezpieczną nawierzchnią. Programem minimum jest wymiana wyeksploatowanej sztucznej nawierzchni na boisku do piłki nożnej z tzw. "programu Platyniowego" (program EFP i PZPN z 2006r.) i remont odeskowania na jego bandach.

Samorządowy Zespół Szkół nr 2 w Opatowie

Tabela 14 Stan bazy -Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie

Liczba sal lekcyjnych	22
Wyposażenie sali komputerowej	15 stanowisk uczniowskich: zestawy komputerowe z 2006 r., ławki z 2006 r., krzesła z 2013 r.; 1 stanowisko nauczycielskie: zestaw komputerowy z 2013 r., biurko i krzesło z 2013 r.
Wyposażenie sali gimnastycznej	Bramki do piłki ręcznej, bramki do piłki halowej, kosze, słupki i siatki do siatkówki, piłki do gier zespołowych, piłki lekarskie, piłki gimnastyczne, ławeczki, kozioł, skrzynia, lotki, paletki do badmintonu, skakanki, łyżwy, pachołki itp.
Sala multimedialna	brak
Stolówka	1
Biblioteka	1
Sala gimnastyczna	2
Boisko	2

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Potrzeby Samorządowego Zespołu Szkół nr 2 w Opatowie

W najbliższym czasie istnieje potrzeba doposażenia szkoły m.in. w meble, rolety, tablice interaktywne. Należy w pełni wyposażać pracownie matematyczną, przyrodniczą i językową.

Szkoła posiada 2 sale gimnastyczne oraz 2 boiska natomiast brakuje podstawowego sprzętu sportowego (lub jest on mocno wyeksploatowany). W najbliższym czasie należałoby zakupić m.in. 2 komplety słupków do siatkówki, 2 siatki, zestaw nagłaśniający salę, kosze, osprzęt do siatkówki, bramki, materace, drabinki, ściankę do wspinaczki, przygotować boisko do gry w tenisa i wyposażać. Szkoła posiada stary sprzęt komputerowy, który również należy wymienić oraz stare zniszczone pomoce dydaktyczne. Konieczny jest zakup zestawów komputerowych dla uczniów, serwera dla nauczyciela, tablicy multimedialnej, modeli robotów, zestawów do tworzenia robotów i programowania, programów komputerowych do nauki programowania. Dodatkowo w szkole należy doposażyć pomieszczenie biblioteczne – zakupić regały na książki i komputery.

STAN TECHNICZNY PLACÓWEK

Przedszkole Publiczne w Opatowie

Budynek przedszkola wymaga dobudowy: 2 sal zajęć, sali zajęć gimnastyki korekcyjnej, sali zajęć ruchowych (gimnastycznej) i 3 sal zajęć specjalistycznych (pedagoga, psychologa, logopedy).

Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II

W chwili obecnej budynek szkoły wymaga odnowienia i przeprowadzenia w nim następujących prac: wymiany podłóg, drzwi, okien, termoizolacji.

Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie

Budynki zespołu szkół są po termomodernizacji (ocieplenie, wymiana okien, instalacji CO, docieplenie dachów, wzmocnienie konstrukcji dachu na hali sportowej i zamontowanie ogniw fotowoltaicznych, rozbudowa kotłowni o pompy ciepła, wymiana 4 i modernizacja 2 drzwi wejściowych na antypaniczne). W budynku szkoły podstawowej i gimnazjum zamontowano urządzenia do kompensacji energii biernej.

Budynki wymagają jeszcze przeprowadzenia następujących prac remontowych:

- wymiana instalacji elektrycznej w piwnicach budynku szkoły podstawowej – budynek A,
- wymiana rozdzielni prądu w budynku gimnazjum – budynek B,
- remont łazienek dziewcząt i chłopców na parterze i I-szym piętrze budynku gimnazjum – budynek B,

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023

- przystosowanie łazienek na parterze budynku A i B dla potrzeb dzieci niepełnosprawnych,
- przystosowanie łazienek do potrzeb dzieci młodszych z oddziału 0 (4- 6 lat),
- malowanie korytarzy szkolnych oraz sal lekcyjnych,
- urządzenie pracowni chemicznej,
- poprawa szlaków komunikacyjnych wokół szkoły (nawierzchnia),
- wymiana nawierzchni na boisku do gry w piłkę nożną i rewitalizacji pozostałego obszaru sportowego przy budynku C oraz rekreacyjno-sportowego przy budynku A,
- remont schodów wejściowych oraz dostosowanie wejścia dla osób niepełnosprawnych oraz usunięcie barier architektonicznych,
- remont pryszniców, szatni na hali gimnastycznej,
- wymiana drzwi wewnętrznych na hali sportowej,
- malowanie hali sportowej,
- wymiana pozostałych 4 drzwi na antypaniczne (1 – budynek Gim, 3 – szkoła podstawowa).

Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie

Główny budynek szkoły:

Budynek powstał w latach 60-tych XX wieku. Sale lekcyjne zostały oddane do użytku w 1963 roku, a sala gimnastyczna w 1968 roku. Budynek nigdy nie był kompleksowo remontowany, wymiany i naprawy miały zawsze charakter wycinkowy. Aktualnie z wielu miejsc odpadają tynki na elewacji, tworzą się zacieki na ścianach, ponieważ stropodach wymaga wymiany. Rynny w wielu miejscach są przerdzewiałe i woda deszczowa spływa po ścianach budynku. Instalacja centralnego ogrzewania jest już zakamieniona i w niektórych miejscach budynku jest zimno. Wymianie wymaga elewacja budynku, wykonanie opasek wokół budynku, pokrycie dachu wraz z orynnowaniem. Należy wymienić centralne ogrzewanie, przeprowadzić remont łazienek i biblioteki, wymienić podłogi w salach lekcyjnych oraz dostosować budynek szkoły do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Hala sportowa:

Budynek został oddany do użytku w 2005 r. Budynek wymaga zaizolowania fundamentów i wykonania opasek wokół budynku oraz uzupełnienia połączenia wykładzin na płycie hali sportowej, wymienić oświetlenie i nagłośnienie. Na placu sportowym należy zmodernizować boiska sportowe, bieżnię, ogrodzenie budynków oraz ciągi komunikacyjne .

Zaprojektować i zagospodarować teren na dziedzińcu szkolnym oraz dostosować budynek szkoły do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Gmina systematycznie przeprowadzała w placówkach bieżące remonty zapewniając w ten sposób podstawowe warunki do ich funkcjonowania oraz doposaża szkoły w niezbędne pomoce dydaktyczne. Poniższa tabela przedstawia wykaz projektów dotyczących edukacji zrealizowanych na terenie Miasta i Gminy Opatów na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023

Tabela 15 Wykaz projektów realizowanych na terenie Miasta i Gminy Opatów głównie z obszaru edukacji

Beneficjent Samorządowy Zespół Szkół nr 1 w Opatowie

L.p.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektów	Najważniejsze osiągnięte rezultaty
1	Edukacyjne SOS Program wsparcia uczniów szkoły podstawowej	2009-2010	218.165,46zł	Polepszenie wyników na sprawdzianie po szkole podstawowej Doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne do przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i j. angielskiego
2	Radosna szkoła	2009-2010	12.000zł	Powstanie kącików zabaw do dużej i małej motoryki
3	Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy.	2008 -2012	8.000zł	Doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne dla klas pierwszych.
4	Jedynka – Gimnazjum równych szans i możliwości	2011-2012	337.768,20zł	Podniesienie wyników zdawalności egzaminu gimnazjalnego z j. angielskiego i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne do przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i j. angielskiego
5	„Zrozumieć świat...”	2010-2014	100.000zł	Poniesienie kompetencji matematyczno-przyrodniczych i informatycznych oraz podniesienie wyników sprawdzianu poszkolne podstawowej z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Zwiększenie kompetencji nauczycieli nauczania metodami aktywizującymi przy wykorzystaniu środków ICT.
6	Indywidualizacja procesu nauczania dla klas 1-3 w gminie Opatów	2012 - 2013	53.000	Podniesienie poziomu wiedzy uczniów, doposażenie placówki w pomoce dydaktyczne dla klas 1-3 w tym tablice interaktywną
7	Projekt Comenius Tradycja, różnorodność i akceptacja.	2013 - 2015	20000euro czyli około 84.000zł	Poznanie tradycji, kultury, różnorodności i mentalności narodów Europy uczestniczących w projekcie. Dzielenie się tym, co najpiękniejszej i najwartościowsze w naszej tradycji i kulturze oraz poznawanie kultury i tradycji krajów uczestniczących w projekcie. Wyjazdy do Pampeluny, Werony, Dej, Limassol, Huittinen, pobyt u rodzin był dla uczniów Gimnazjum Nr 1 żywą lekcją kultury, kuchni, tradycji oraz warunków życia ludzi w tych krajach. Praktyczna nauka j. angielskiego, przełamywanie barier. Promocja Opatowa, lokalnych tradycji, potraw w Europie.

Beneficjent Samorządowy Zespół Szkół nr 2 w Opatowie

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023

L.p.	Beneficjent/ Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektów	Najważniejsze osiągnięte rezultaty
1.	Pierwsze uczniowskie doświadczenia droga do wiedzy w SZS nr 2 w Opatowie	2009-2011	Około 8.000 zł	Ciekawe pomoce dydaktyczne, zajęcia zapewniły dzieciom doświadczenia edukacyjne i społeczne na miarę ich zainteresowań, uzdolnień, możliwości i potrzeb. Projekt stworzył warunki wszechstronnego rozwoju dzieci.
2.	Radosna szkoła	2010	15.000	Pomoce dydaktyczne do zajęć ruchowych, zapewnienia najmłodszym uczniom właściwego rozwoju psychofizycznego, stworzenie w szkołach warunków do aktywności ruchowej
3.	Program „Uczenie się przez całe życie” Comenius. Partnerski projekt szkół w SZS nr 2 w Opatowie	2012- 2014	80.271,17	Nawiązanie współpracy z innymi szkołami partnerskimi, rozwinięcie sprawności komunikowania się w języku obcym, poznanie kultury innych krajów

Beneficjent Gmina Opatów

L.p.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektów	Najważniejsze osiągnięte rezultaty
1	Indywidualizacja procesów nauczania i wychowania dzieci w klasach I-III w Gminie Opatów	2012	117.203,96	Materiały dydaktyczne, zabawki, zajęcia mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności dzieci (zajęcia z dziećmi szczególnie uzdolnionymi i dziećmi mającymi trudności w nauce)
2	Radosna szkoła- szkolny plac zabaw- duży przy SZS nr 2 w Opatowie	2013	201.153,31	Wyposażenie placu zabaw w zestaw zabawowy, huśtawki wagowe, wahadłowe, równoważnia, bujaki, ławeczki, tablicę informacyjną, kosz Dzieci uzyskały miejsce do rozwoju swojej aktywności fizycznej i miłego spędzania wolnego czasu
3	Przedszkole Publiczne w Opatowie/ „Przedszkolak - Najlepsza Inwestycja”	2013-2015	589.278,00	Materiały dydaktyczne, zabawki, zajęcia dla dzieci

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023

4	SZS Nr 1 i SZS Nr 2/ „Poprawa warunków funkcjonowania oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych na terenie Gminy Opatów”	2015	174.309,00	Wybudowany plac zabaw przy Samorządowym Zespole Szkół Nr 1, wyposażenie w meble, zabawki pomoce dydaktyczne oraz sanitariaty w Samorządowym Zespole Szkół Nr 2 w Opatowie

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Wnioski:

1. Gmina systematycznie przeprowadzała w placówkach bieżące remonty zapewniając w ten sposób podstawowe warunki do ich funkcjonowania.
2. W placówkach szkolnych na terenie Miasta i Gminy Opatów należy dokonać prac termomodernizacyjnych (m.in. wymienić stolarkę okienną i drzwiową, dach, instalacje centralnego ogrzewania)
3. Sprzęt komputerowy oraz multimedialny znajdujący się w placówkach jest stary i należy go niezwłocznie wymienić.
4. Wszystkie szkoły należy doposażyć w pomoce dydaktyczne (m.in. do matematyki, przyrody, języków obcych).
5. Sprzęt sportowy w szkołach na terenie Miasta i Gminy Opatów jest wyeksploatowany i należy go wymienić.
6. W placówkach gdzie znajdują się stołówki należy wymienić wyposażenie oraz zakupić nowe meble.
7. W placówkach gdzie mieszczą się biblioteki należy je doposażyć.
8. Ze względu na zły stan techniczny komputerów oraz sprzętu multimedialnego technologia TIK do nauczania w szkołach wykorzystywana jest w ograniczonym zakresie.

4.5 Efektywność nauczania

Gmina Opatów jest organem prowadzącym zarówno dla szkół podstawowych, jak i gimnazjów. Jednym ze wskaźników efektywności nauczania są wyniki egzaminów zewnętrznych. W tabelach poniżej zamieszczone są średnie wyniki egzaminów zewnętrznych uczniów z Miasta i Gminy Opatów.

Od kwietnia 2002 roku przeprowadza się powszechny sprawdzian dla uczniów kończących szóstą klasę szkoły podstawowej. Jego celem jest sprawdzenie opanowania umiejętności niezbędnych na wyższym etapie kształcenia. Wyniki sprawdzianu pozwalają na pełniejsze diagnozowanie osiągnięć uczniów.

Tabela 16 Wyniki szkół podstawowych ze sprawdzianu przeprowadzonego w roku szkolnym 2015/2016

L.p.	Szkoła	Część 1		język polski	matematyka	język angielski	
		Liczba zdających	wynik %	wynik %	wynik %	liczba zdających	wynik w %
1.	Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	4	55,0	63,8	46,3	4	57,5
2.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Opatowie	47	60,3	75	45,6	47	70,2
3.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Opatowie	49	62,3	66,3	58,4	49	70,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Od roku szkolnego 2011/2012 egzamin gimnazjalny jest przeprowadzany na nowych zasadach:

Część **humanistyczna** składa się z zadań z zakresu: języka polskiego oraz zadań z zakresu: historii i wiedzy o społeczeństwie.

Część **matematyczno-przyrodnicza** składa się z zadań z zakresu: matematyki oraz zadań z zakresu: przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii.

W części dotyczącej **języka obcego nowożytnego** gimnazjalista dokonuje wyboru jednego języka, którego uczył się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego. Ta część egzaminu ma dwa poziomy: podstawowy i rozszerzony.

Tabela 17 Wyniki szkół gimnazjalnych z egzaminu przeprowadzonego w roku szkolnym 2015/2016 na terenie Miasta i Gminy Opatów

Szkoła	Egzamin	W szkole		Gminie	Powiecie	Województwie	Kraju
		Liczba zdających	Wyniki egzaminów w % punktów				
Gimnazjum nr 1 w Opatowie	Język polski	63	73	73	65	69	69
	Historia i WOS	63	57	59	53	56	56
	Matematyka	63	51	51	45	48	49
	Przedmioty przyrodnicze	63	56	56	48	52	51
	Język angielski PP	63	69	70	59	63	64
	Język angielski PR	63	50	51	40	43	45
Gimnazjum nr 2 w Opatowie	Język polski	59	73	73	65	69	69
	Historia i WOS	59	61	59	53	56	56
	Matematyka	59	52	51	45	48	49
	Przedmioty przyrodnicze	59	55	56	48	52	51
	Język angielski PP	59	72	70	59	63	64
	Język angielski PR	59	53	51	40	43	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Dane przedstawione powyżej wskazują iż uczniowie z terenu Miasta i Gminy Opatów mają trudności przede wszystkim z przedmiotami ścisłymi (matematyka). Potwierdzają to wyniki egzaminów gimnazjalnych gdzie zarówno uczniowie z Gimnazjum nr 1 jak i Gimnazjum nr 2 w Opatowie uzyskali najniższe wyniki. Sprawdzian 6 klas również pokazał iż uczniowie mają większe problemy z matematyką niż z przedmiotami humanistycznymi. Wyniki we wszystkich szkołach z tego przedmiotu były niższe, niż z języka polskiego oraz języka angielskiego. Zdecydowanie lepiej kształtują się natomiast wyniki z języków obcych oraz języka polskiego.

Wnioski:

1. Uczniowie na wszystkich szczeblach edukacji osiągają słabsze wyniki z przedmiotów ścisłych (matematyka, przyroda).
2. Istnieje potrzeba organizacji dodatkowych zajęć wyrównawczych dla uczniów słabszych.
3. Istnieje potrzeba organizacji zajęć rozwijających dla uczniów zdolnych.
4. Istnieje potrzeba szerszego wdrożenia technologii TIK do procesu nauczania.

4.6 Analiza demograficzna

Według danych GUS w 2015r. Miasto i Gminę Opatów zamieszkiwało **11961** osób i było to o 538 osób mniej niż w roku 2010. Największą część społeczeństwa gminy 62,7% stanowi ludność w wieku produkcyjnym tj. w wieku zdolności do pracy. Wiek emerytalny osiągnęło 20,5% mieszkańców gminy. Z roku na rok maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w roku 2015 było to zaledwie 15,6% ogółu ludności, co świadczy o starzejącym się społeczeństwie.

Wskaźnik obciążenia demograficznego

Analiza wskaźnika obciążenia demograficznego, tj. liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 59/64 roku życia) na 100 osób w wieku produkcyjnym, potwierdza tendencję stałego wzrostu ludności w wieku emerytalnym. Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2013-2015 na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Tabela 18 Zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2013-2015

GMINA OPATÓW	2013	2014	2015
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59,5	59,8	61,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	127,6	134,3	143,6
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	33,3	34,3	36,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Na koniec 2015 r. w Gminie Opatów wskaźnik obciążenia demograficznego osiągnął wartość **36,2** i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem dla województwa, który wynosił 33,9; oraz dla Polski – 31,4. Świadczy to o tym, że społeczeństwo Gminy Opatów szybciej się starzeje.

Analiza danych demograficznych pokazuje iż w ostatnich latach stopniowo rośnie liczba urodzeń na terenie gminy. W 2015 roku według danych Urzędu Miasta i Gminy w Opatowie przyszło na świat 97 dzieci. Utrzymując się tendencja wzrostowa sprawia, że w chwili obecnej żadna z placówek na terenie gminy nie jest przeznaczona do likwidacji.

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023

Tabela 19 Liczba urodzeń wraz z podziałem na obwody szkolne

Rocznik	Liczba urodzeń	Obwód SP w Kobyłanach	Obwód SP Nr 1 w Opatowie	Obwód SP Nr 2 w Opatowie
2011	49	18	15	16
2012	46	17	6	23
2013	47	15	12	20
2014	41	13	7	21
2015	50	16	18	16

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Opatów

Wnioski:

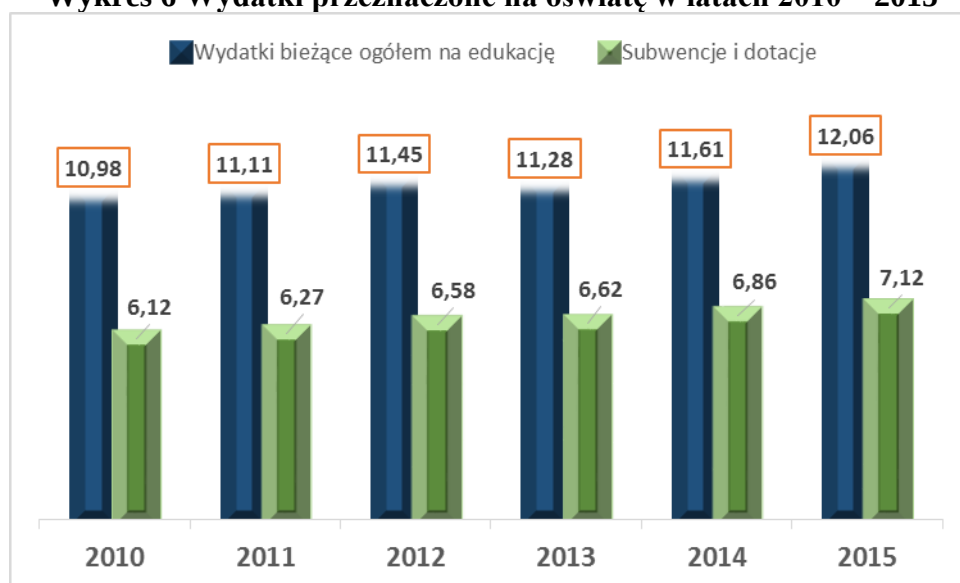
1. Społeczeństwo gminy starzeje się.
2. Corocznie spada liczba mieszkańców Miasta i Gminy Opatów.

4.7 Finansowanie oświaty

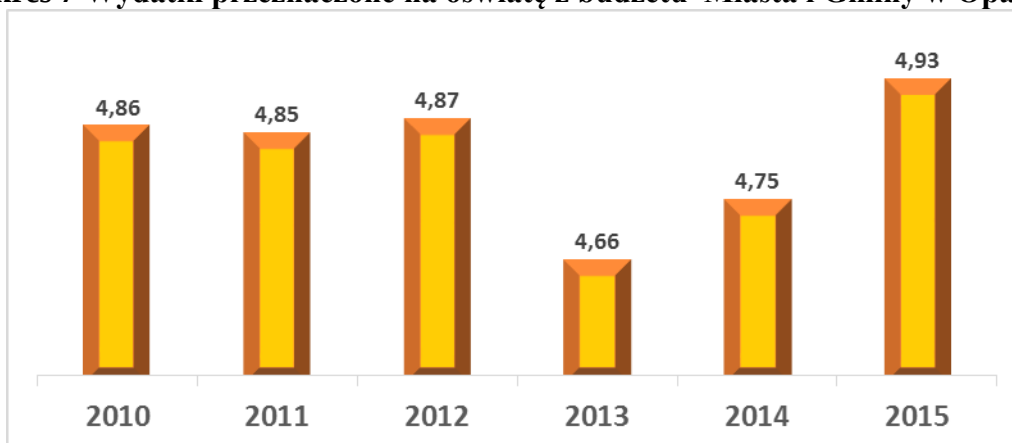
Edukacja stanowi najistotniejszą pozycję wydatków Miasta i Gminy Opatów. W ostatnich latach następował stały wzrost nakładów na zadania związane z kształceniem i wychowaniem uczniów. Wydatki na oświatę wzrosły od roku 2010 o około **9,8%**. Przy czym subwencja wzrosła o **16,43%**. W 2015 r wydatki bieżące na edukację wynosiły **12 057 909,65 zł** w tym subwencja wynosiła **7 123 699,61zł**. Oznacza to, iż Gmina w 2015 roku musiała pokryć z środków własnych pozostałe koszty związane z funkcjonowaniem oświaty na terenie gminy. Była to kwota **4 934 210,04 zł**.

Wykres 6 Wydatki przeznaczone na oświatę w latach 2010 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Wykres 7 Wydatki przeznaczone na oświatę z budżetu Miasta i Gminy w Opatowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Opatów

Wnioski:

1. Corocznie rosną wydatki związane z utrzymaniem placówek oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatów.
2. Subwencja oświatowa przekazywana do gminy nie pokrywa w pełni potrzeb.
3. Gmina w roku 2015 przeznaczyła kwotę prawie 5 mln złotych na oświatę w Mieście i Gminie Opatów z budżetu jako różnicę pomiędzy wydatkami, a subwencją oświatową i dotacjami na oświatę.
4. W roku 2015 Miasto i Gmina Opatów przeznaczyła na oświatę o 71 186,08 zł więcej niż w roku 2010.

4.8 Podsumowanie diagnozy

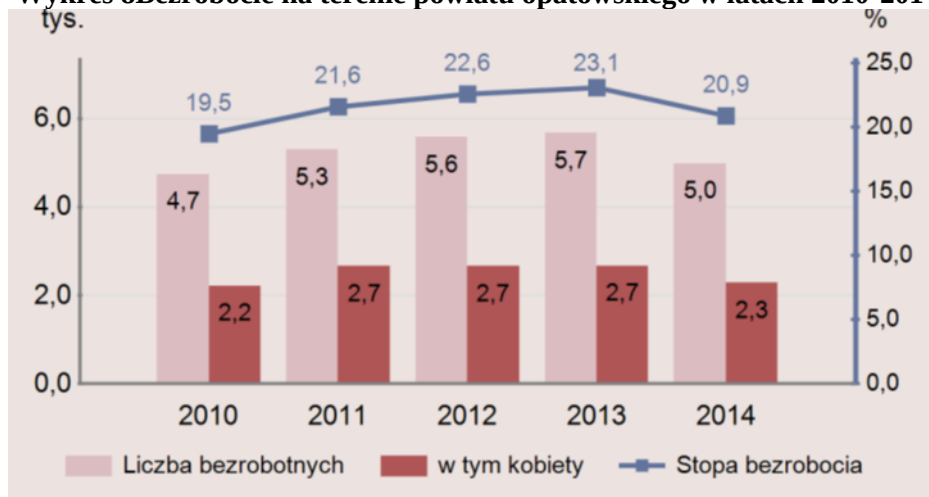
Na przełomie lat 2012-2016 można zaobserwować coroczny spadek liczby dzieci i młodzieży szkolnej. Na terenie Miasta i Gminy Opatów liczba ta **spadła o 71**. Analiza danych demograficznych wskazuje, iż społeczeństwo Miasta i Gminy Opatów **starzeje się**. Zauważalnym zjawiskiem podobnie jak w całym kraju jest to, iż coraz częściej z małych miejscowości wyjeżdżają ludzie młodzi i w tym kontekście niepokojący jest ujemny przyrost naturalny przez ostatnie lata.. Część budynków oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatów wymaga przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych oraz doposażenia w sprzęt komputerowy oraz pomoce dydaktyczne. Gmina corocznie z środków własnych współfinansuje placówki (w roku 2015 była to kwota prawie 5 mln zł).

5. Potrzeby lokalnego rynku pracy i oczekiwań pracodawców

Miasto i Gmina Opatów położona jest w północno - wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie opatowskim. Jest siedzibą powiatu, jak również miejsko-wiejskiej gminy Opatów. Szkoły z terenu Miasta i Gminy Opatów starają się dostosować kształcenie zarówno do oczekiwań uczniów oraz rodziców, jak i do potrzeb rynku pracy. Często jednak zdarza się tak, że preferencje absolwentów gimnazjów rozmiągają się z oczekiwaniami rynku pracy.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie wynika, że liczba osób bezrobotnych na terenie powiatu sukcesywnie spada, natomiast odnotowuje się wzrost liczby zgłaszanych ofert pracy. Według statystyk, bezrobocie w Powiecie Opatowskim z końcem kwietnia 2016r. wyniosło 17,5% (jedno z najwyższych w województwie) średnia w województwie wynosiła w kwietniu 2016r. 12,1%, a w Polsce 9,5%. Na przestrzeni ostatnich lat możemy zaobserwować coroczny spadek liczby osób bezrobotnych z terenu powiatu jednak nadal jest on znaczący. Pod koniec kwietnia 2016 w PUP w Opatowie zarejestrowanych było 4043 osoby, w tym 1886 kobiet. Najliczniejsze grupy mieszkańców, którzy pozostają bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Poniższy wykres przedstawia liczbę osób bezrobotnych oraz stopę bezrobocia na terenie powiatu w latach 2010-2014.

Wykres 8 Bezrobocie na terenie powiatu opatowskiego w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Bezrobocie w gminie Opatów jest jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Pociąga za sobą i jest przyczyną nasilania się problemów społecznych takich jak: ubóstwo, rozpad rodziny uwarunkowany m.in. migracjami zarobkowymi, trudnościami wychowawczymi. Wywołuje ono także negatywne skutki w sferze ekonomicznej i psychospołecznej, które

nasilają się w miarę wydłużania się okresu pozostawania bez pracy. Zjawisko to prowadzi zawsze do obniżenia standardu życia, wywołuje pojawienie się poczucia krzywdy, frustracji, sprzyja izolacji społecznej, staje się czynnikiem utraty kwalifikacji zawodowych, pogarsza stan zdrowia, wpływa na wzrost konfliktów społecznych.

Na terenie miasta i gminy Opatów sytuacja prezentuje się następująco:

Tabela 20 Liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Opatów w latach 2012- 2015

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Ogółem	1242	12016	1064	1002
w tym kobiety	579	552	460	434
z prawem do zasiłku	169	132	127	96
Długotrwale bezrobotni	806	784	660	645

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie

Z powyższej tabeli wynika, iż wśród ogólnej liczby osób bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Mężczyźni stanowią większą grupę wśród osób zarejestrowanych w PUP, choć różnica między zarejestrowanymi kobietami i mężczyznami jest niewielka. Mały odsetek stanowią osoby, którym przysługuje prawo do pobierania zasiłku, ponadto liczba ta sukcesywnie maleje. Z biegiem lat można zaobserwować spadek liczby osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach. Najliczniejszy spadek odnotować można wśród liczby osób długotrwale bezrobotnych. Jest to zjawisko pozytywne na lokalnym runku pracy, ponieważ długie pozostawanie bez pracy zmniejsza szanse na znalezienie zatrudnienia, co z kolei wpływa na obniżenie statusu materialnego i społecznego osób bezrobotnych i ich rodzin. Wprowadzenie nowych technologii, rosnące wymagania pracodawców i związana z nim konieczność zmiany lub podwyższania kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy nie są czynnikami sprzyjającymi skracaniu okresu pozostawania bez zatrudnienia. Osoby, które dłużej pozostają bez pracy trudniej aktywizować. Często też zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy w długim okresie czasu, staje się przyczyną bierności zawodowej. Zjawisko długookresowego bezrobocia jest tym bardziej niepokojące, że dotyczy w większości ludzi młodych, o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia, legitymujących się krótkim okresem zatrudnienia lub nie posiadających jeszcze w ogóle stażu pracy i dotyczy zarówno mieszkańców miast jak i wsi.

6. Analiza SWOT

Po zakończeniu fazy diagnostycznej uporządkowano dotychczas zebrane informacje, a następnie wyselekcjonowano i ustalono obszary najistotniejsze dla rozwoju szkolnictwa na terenie Miasta i Gminy Opatów. Do uporządkowania wiedzy, wynikającej z diagnozy oraz utworzenia logicznej podstawy do sformułowania celów strategicznych, zastosowano narzędzie analizy SWOT.

Zgodnie z przyjętą literaturową definicją macierzy SWOT mocne i słabe strony rozumiemy, jako pozytywne i negatywne wewnętrzne czynniki rozwojowe, natomiast szanse i zagrożenia, jako pozytywne i negatywne zewnętrzne czynniki rozwojowe. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- strengths – **silne strony** – w postaci przewagi zjawisk i procesów pozytywnych dla rozwoju edukacji na terenie Gminy Opatów, które powinny być kontynuowane i wzmacniane,
- weaknesses - **słabe strony** – w postaci procesów i barier, wad, ograniczających możliwości rozwojowe, które powinny być zmniejszone bądź niwelowane,
- opportunities - **szanse/możliwości** – w postaci czynników obiektywnych, zewnętrznych, na które nie ma bezpośredniego wpływu sprawczego oraz wyjątkowej sytuacji jaką daje możliwość wykorzystania znacznych środków pomocowych UE,
- threats – **zagrożenia** – wynikające przede wszystkim z czynników zewnętrznych stwarzających niebezpieczeństwo zmiany niekorzystniej.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów edukacji. Analiza SWOT jest kontynuacją oraz podsumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

Tabela 21 Analiza SWOT

DEMOGRAFIA	
Mocne Strony	Słabe strony
1. Zwiększająca się liczba dzieci w wieku przedszkolnym.	1. Niż demograficzny edukacji szkolnej.
Szanse	Zagrożenia
1. Programy rządowe wspierające rodzinę (RODZINA 500+)	1. Niekorzystna prognoza demograficzna Miasta i Gminy Opatów –spadek wskaźnika urodzeń. 2. Starzejące się społeczeństwo.
OFERTA DYDAKTYCZNA	
Mocne Strony	Słabe strony
1. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. 2. Obecność imprez o randze kulturalnej i naukowej. 3. Wysokie osiągnięcia uczniów w konkursach i zawodach sportowych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim.	1. Różnice w ofercie edukacyjnej w poszczególnych szkołach. 2. Niepełne wykorzystanie możliwości innych instytucji i organizacji zlokalizowanych w Mieście i Gminie Opatów, które mogłyby wspomagać instytucje oświatowe. 3. Zróżnicowane wyniki z przedmiotów ścisłych na egzaminach zewnętrznych.
Szanse	Zagrożenia
1. Realizacja programów wspierających działalność innowacyjną szkół. 2. Szerokie wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu. 3. Lepsze wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych.	1. Zjawisko cyberwykluczenia oraz powiększająca się luka między rozwojem technologicznym, a wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w oświacie. 2. Słaba obecność w ogólnoeuropejskich programach edukacyjnych.
BAZA DYDAKTYCZNA	
Mocne Strony	Słabe strony
1. Dobrze zorganizowana pomoc socjalna.	1. Wysłuszony sprzęt komputerowy i

2. Dobrze zorganizowany dojazd uczniów do szkół.	multimedialny. 2. Zróżnicowany stan techniczny obiektów szkolnych (potrzeba przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych w SZS nr 2). 3. Niezadawalający stan pomocy dydaktycznych (stare wyeksploatowane pomoce dla ucznia i nauczyciela).
Szanse	Zagrożenia
1. Zmniejszenie obciążenia bazy edukacyjnej dzięki możliwości realizacji części procesu nauczania on-line. 2. Pełne wykonanie procesu termomodernizacji budynków szkolnych oraz zastosowanie OZE do ogrzewania. 3. Pozyskanie środków zewnętrznych na doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne.	1. Brak środków na odnowienie sprzętu oraz modernizację budynków. 2. Zawile procedury pozyskiwania funduszy zewnętrznych.
KADRA OŚWIATY	
Mocne Strony	Słabe strony
1. Wysoki poziom kwalifikacji nauczycieli (w zdecydowanej większości nauczyciele mianowani i dyplomowani). 2. Rozbudowane możliwości doskonalenia zawodowego kadry oświatowej. 3. Duża liczba aktywnych nauczycieli mocno zaangażowanych w proces dydaktyczny. 4. Dobra współpraca placówek oświatowych z samorządem.	1. Wymagający modyfikacji system motywacyjny. 2. Niewystarczająca znajomość języków obcych. 3. Ograniczony napływ młodej kadry nauczycielskiej. 4. Niechęć nauczycieli do zawodowego przekwalifikowania się i poszukiwania pracy w innym zawodzie.
Szanse	Zagrożenia
1. Dopływ wysoko wykwalifikowanych kadr z innych sektorów – akademickiego, społecznego, biznesowego.	1. Niewystarczające dostosowanie kadry oświatowej do wprowadzania zmian w procesie edukacji

2. Wzrost współpracy europejskiej nauczycieli z Gminy Opatów. 3. Rozszerzenie pracy nauczycieli na dorosłą część społeczeństwa.	2. Starzenie się kadry nauczycielskiej. 3. Niedostosowanie liczebności kadry do skutków przemian demograficznych. 4. Wypalenie zawodowe.
FINANSOWANIE OŚWIATY	
Mocne Strony	Słabe strony
1. Wysoki priorytet edukacji w polityce finansowej Miasta i Gminy Opatów. 2. Szerokie wykorzystanie środków Unii Europejskiej.	1. Niedostateczne dofinansowanie oświaty przez budżet państwa -coraz mniejsza subwencja oświatowa. 2. Zwiększająca się ilość środków przekazywanych na finansowanie oświaty pochodząca z środków własnych gminy.
Szanse	Zagrożenia
1. Pozyskiwanie środków z nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej dla realizacji celów oświatowych 2. Pozyskiwanie środków sektora biznesowego na rozwój edukacji	1.Zmiany w prawie oświatowym, które mogą mieć wpływ na realizację niektórych zadań edukacyjnych 2. Zawile procedury aplikowania o środki zewnętrzne

Źródło: Opracowanie własne

7. Definicja potrzeb w zakresie kierunków rozwoju szkół

Oferta dydaktyczna

W otaczającym nas świecie szczególnego znaczenia nabiera konieczność stosowania metod i technik dydaktycznych ukierunkowanych na kształcenie u uczniów umiejętności praktycznych oraz skutecznego i samodzielnego rozwiązywania postawionych przed nimi problemów. Nowoczesna edukacja powinna opierać się na czterech filarach nauczania i wychowania:

- uczyć się, aby wiedzieć (wiedza),
- uczyć się, aby działać (umiejętności),
- uczyć się, aby być (system wartości i postaw),
- uczyć się, aby żyć wspólnie z innym.

W szkołach na terenie Miasta i Gminy Opatów istnieje potrzeba zmodyfikowania oraz rozszerzenia oferty dydaktycznej, która będzie dostosowana zarówno do potrzeb uczniów, rodziców jak i potrzeb współczesnego świata. W placówkach należy wprowadzić nowoczesne formy nauczania m.in. e-learning oraz zwiększyć wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w procesie nauczania. Należy przygotować spójny i bogaty program nauczania, który będzie wykorzystywał komputery (i inne urządzenia, takie jak tablice interaktywne, odtwarzacze mp3, kamery cyfrowe) jako narzędzia edukacji. Korzyści stosowania TIK w edukacji są ogromne zarówno dla uczniów jak i nauczycieli. Ważne jest również aby w jeszcze większym stopniu niż do tej pory wspierać osoby zdolne oraz dostosowywać program nauczania do osób mających trudności w nauce. Uczniom należy również w większym stopniu zapewnić dostęp do edukacji/kultury poza murami szkół. W tym celu należy wspierać Opatowski Ośrodek Kultury oraz organizacje społeczne, które kierują swoje działania do dzieci i młodzieży z terenu gminy.

Baza dydaktyczna

Aby udoskonalać standardy nauczania, umożliwiające lepsze przygotowanie do dalszej edukacji oraz funkcjonowania w społeczeństwie niezbędna jest modernizacja oraz częściowa wymiana dotychczasowej bazy dydaktycznej. Większość placówek na terenie Miasta i Gminy Opatów wymaga termomodernizacji. Stołówki oraz biblioteki działające w poszczególnych placówkach należy doposażyć. Pomoce dydaktyczne natomiast należy wymienić (głównie pomoce do zajęć sportowych, zajęć z matematyki, przyrody, języków obcych). Szczególnie ważny jest zakup wyposażenia dydaktycznego celem stworzenia

nowoczesnych pracowni komputerowych (multimedialnych). Zakup sprzętu komputerowego oraz multimedialnego pozwoli na wprowadzenie do oferty dydaktycznej nowych form nauczania, wpłynie również na zwiększenie zastosowania TIK.

Kadra oświaty

Nauczyciele pracujący w szkołach i przedszkolach na terenie Miasta i Gminy Opatów posiadają wysokie kwalifikacje zawodowe i umiejętności, jednak dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość wymusza na nauczycielach ciągle podnoszenie kwalifikacji oraz doszkalanie się. Główną potrzebą jaką zdefiniowano podczas opracowywania niniejszego dokumentu jest konieczność podniesienia wiedzy i umiejętności w wykorzystywaniu i zastosowaniu TIK w procesie nauczania. Dodatkowo należy rozszerzyć współpracę nauczycieli z rodzicami przede wszystkim uczniów z trudnościami wychowawczymi. Rodzic również powinien czynnie uczestniczyć w procesie kształcenia młodego człowieka a niestety często tak nie jest.

Główne problemy szkół z terenu Miasta i Gminy Opatów

- zbyt małe wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w procesie nauczania,
- małe zaangażowanie instytucji zewnętrznych (NGO) w proces szkolenia pozaformalnego,
- niezadawalający stan techniczny budynku SZS nr 2 (potrzeba termomodernizacji),
- niewystarczająca liczba nowoczesnego sprzętu komputerowego i multimedialnego w placówkach,
- niewystarczająca liczba pomocy dydaktycznych do zajęć,
- niedoposażona stołówka oraz biblioteka SZS nr 2,
- ograniczone zainteresowanie społeczeństwa sprawami edukacyjno-wychowawczymi w gminie.

8. Cele Planu

8.1 Cel strategiczny

Strategiczny, nadrzędny cel Planu rozwoju edukacji w Mieście i Gminie to:

Podniesienie jakości i konkurencyjności kapitału ludzkiego i społecznego poprzez rozwój edukacji jako czynnika decydującego o rozwoju społeczno-gospodarczym Miasta i Gminy Opatów

Należy zaznaczyć, że zakres tak sformułowanego celu strategicznego jest bardzo szeroki i może odnosić się do wielu dziedzin życia. Ten strategiczny cel w odniesieniu do kapitału ludzkiego nawiązuje w Planie głównie do:

- rozwijania umiejętności korzystania z technik informacyjno- komunikacyjnych (zarówno uczniów jak i nauczycieli),
- rozwijania przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży,
- poprawy psychofizycznej kondycji uczniów,
- rozwijania umiejętności komunikowania się w językach obcych,
- podniesienia jakości ofert edukacyjnych szkół oraz publicznych instytucji edukacji, kultury,
- wprowadzania systemu wspierania rozwoju nauczycieli i innych kadr uczestniczących w procesie edukacyjnym,

8.2 Cele główne

Cel główny nr 1 Przygotowanie młodzieży do funkcjonowania we współczesnym świecie.

Otoczający nas świat ciągle się zmienia. Nauka do tej pory kojarzona była z tablicą i kredą. Dziś mamy do czynienia z nowym uczniem i w pewien sposób z nowym światem edukacji, w którym aby dotrzeć do ucznia, trzeba posługiwać się zupełnie innym zestawem narzędzi niż w XX wieku. W zasięgu rąk pojawił się nowy świat edukacji, niosąc za sobą bogactwo interaktywnych i społecznościowych narzędzi oraz technik, które w naturalny sposób wykorzystywane są codziennie przez młodych ludzi. Tradycyjna kreda, tablica i dobry nauczyciel mogą okazać się niewystarczające dla zapewnienia efektywności procesu edukacji. Nowy uczeń w informacyjnym społeczeństwie wymaga zupełnie nowego podejścia w nauczaniu, dzięki któremu potrafił będzie przetworzyć docierającą do niego informację w wiedzę. Jednym z głównych celów jakie stawia przed sobą samorząd Miasta i Gminy

Opatów to dostosowanie oferty edukacyjnej tak aby przygotować młodego człowieka do funkcjonowania we współczesnym świecie.

Cel główny nr 2 Wzbogacenie bazy oświatowej koniecznej do realizacji zadań wynikających z potrzeby kształcenia, wychowania i opieki w XXI wieku.

Szybki rozwój technologii informacyjnej nie pozostaje bez wpływu na funkcjonowanie społeczeństw. W dobie Internetu podstawą staje się umiejętność obsługi najważniejszych programów komputerowych, umiejętność wyszukiwania i przetwarzania informacji. Aby móc zastosować nowoczesne formy nauczania w tym z wykorzystaniem TIK niezbędny jest nowoczesny sprawny sprzęt komputerowy i multimedialny oraz nowe pomoce dydaktyczne. Doposażenie szkół z terenu Miasta i Gminy Opatów jest zatem niezbędne aby móc w pełni sprostać oczekiwaniom zarówno uczniów, rodziców jak i dynamicznie zmieniającego się świata. Wzbogacenie bazy oświatowej to nie tylko zakup nowych pomocy do pracy ale również dokonanie niezbędnych remontów w budynkach oraz ich otoczeniu.

Cel główny nr 3 Wykorzystanie innowacyjnych działań w procesie nauczania, wychowania i opieki.

Stosowanie nowoczesnych technologii TIK jest dziś w szkołach koniecznością, ale póki co ich wpływ na skuteczność tradycyjnie rozumianą jest wątpliwa. Głównie ze względu na to, że ciągle jeszcze wielu nauczycieli posługuje się nimi dość nieporadnie, często korzystając wyłącznie z podstawowych funkcji. Poprawę mogłoby przynieść nie tylko podnoszenie kompetencji nauczycieli i głębsze wykorzystanie funkcjonalności narzędzi TIK, ale także postawienie na współpracę i kreatywność uczniów, zaangażowanie ich w proces nowoczesnej edukacji. Zwiększenie wykorzystywania technologii TIK w szkołach na terenie gminy jest jednym z głównych celów, jakie przed sobą stawiają zarówno władze jak i szkoły.

8.3 Cele szczegółowe

Cel główny nr 1 Przygotowanie młodzieży do funkcjonowania we współczesnym świecie

Cel 1.1 Rozwijanie kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży.

Cel 1.2 Rozwijanie umiejętności komunikowania się dzieci i młodzieży w językach obcych.

Cel 1.3 Przygotowania młodych ludzi do funkcjonowania w przestrzeni europejskiej.

Cel 1.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej młodych mieszkańców Miasta i Gminy Opatów.

Cel 1.5 Rozwijanie inteligencji emocjonalnej wśród dzieci i młodzieży.

Cel 1.6 Zwiększenie oferty edukacyjnej dla uczniów zdolnych oraz uczniów z szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Cel 1.7 Zwiększenie oferty edukacyjnej dzieci w wieku przedszkolnym oraz dzieci w wieku do lat 3.

Cel 1.8 Poprawy psychofizycznej kondycji uczniów i dzieci.

Cel 1.9 Zwiększenie oferty i jakości zajęć sportowych.

Cel 1.10 Organizacja zajęć dodatkowych pozalekcyjnych polegająca m.in. na rozwoju nauczania opartego na eksperymencie i narzędziach TIK poprzez doposażenie pracowni szkolnych w pomoce dydaktyczne oraz realizację zajęć związanych z rozwojem kompetencji kluczowych:

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- porozumiewanie się w językach obcych,
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje, naukowo-techniczne,
- kompetencje informatyczne,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje społeczne i obywatelskie,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Cel główny nr 2 Wzbogacenie bazy oświatowej koniecznej do realizacji zadań wynikających z potrzeby kształcenia, wychowania i opieki w XXI wieku

Cel 2.1 Modernizacja obiektów oświatowych na terenie Miasta i Gminy oraz ich otoczenia (termomodernizacja, remont, adaptacja, zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków).

Cel 2.2 Modernizowanie wyposażenia dydaktycznego szkół (zakup nowych pomocy dydaktycznych dla uczniów i nauczycieli).

Cel. 2.3 Stworzenie nowoczesnych pracowni komputerowych oraz multimedialnych w każdej placówce z terenu Miasta i Gminy Opatów.

Cel. 2.4 Doposażenie bibliotek funkcjonujących w szkołach (zwiększenie księgozbioru, zakup wyposażenia oraz sprzętu w tym komputerowego).

Cel 2.5 Zmodernizowanie wyposażenia stołówek zlokalizowanych w szkołach.

Cel 2.6 Modernizacja i doposażenie infrastruktury sportowej przy placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Cel główny nr 3 Wykorzystanie innowacyjnych działań w procesie nauczania, wychowania i opieki

Cel 3.1 Wykorzystanie technologii informacyjno- komunikacyjnych w procesie nauczania.

Cel 3.2 Wykorzystanie technologii informacyjno- komunikacyjnych w zarządzaniu szkołą i oświatą.

Cel 3.3 Wspieranie inicjatyw pozaszkolnych związanych z edukacją.

Cel 3.4 Organizacja procesu nauczania poza murami szkół (m.in. zajęcia wyjazdowe, plenerowe, wyjazdy edukacyjne, itp.).

Cel 3.5 Wspieranie samokształcenia nauczycieli i dyrektorów m.in. szkolenia, konferencje, seminaria – także z wykorzystaniem internetu np. w formie e-learningowej.

Cel 3.6 Opracowywanie, zgłaszanie i wdrażanie innowacji pedagogicznych.

Cel 3.7 Prowadzenie innowacyjnych zajęć dydaktycznych z zastosowaniem sprzętu badawczego (m.in. metodą eksperymentu).

Cel 3.8 Prowadzenie innowacyjnych zajęć dydaktycznych w plenerze lub na specjalnych terenach z bezpośrednim kontaktem odbiorców z przyrodą.

Cel 3.9 Prowadzenie zajęć wykorzystujących urządzenia i technologie informatyczne.

Cel 3.10 Organizacja wyjazdów edukacyjnych i innych atrakcyjnych i innowacyjnych form nauczania.

9. Kierunki działań

L.p.	Rodzaj działania/ nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Planowane lata realizacji	Źródła finansowania
Cel główny nr 1 Przygotowanie młodzieży do funkcjonowania we współczesnym świecie.				
1.	Organizacja zajęć rozwijających uzdolnienia i pasje uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	Gmina Opatów	2016-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.2 Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych
2.	Organizacja zajęć wyrównujących szanse edukacyjne uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	Gmina Opatów	2016-2023	
3.	Organizacja zajęć z zastosowaniem narzędzi TIK	Gmina Opatów	2016-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.3 Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK
4.	Organizacja zajęć wyrównawczych i rozwijających kompetencje kluczowe dla uczniów Gimnazjum	Gmina Opatów	2016-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.4 Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego w budowaniu kompetencji kluczowych
5.	Organizacja dodatkowych zajęć dla dzieci w wieku 3-5 lat z terenu Miasta i Gminy Opatów	Gmina Opatów	2016-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.1 Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej
6.	Wspieranie inicjatyw edukacji pozaszkolnej organizowanych przez inne instytucje	Gmina Opatów/Ośrodek Kultury/NGO	2016-2023	Środki Własne, Środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Cel główny nr 2 Wzbogacenie bazy oświatowej koniecznej do realizacji zadań wynikających z potrzeby kształcenia, wychowania i opieki				
1.	Wymiana nawierzchni na boisku do gry w piłkę nożną i rewitalizacji pozostałego obszaru sportowego przy budynku C oraz rekreacyjno-sportowego przy budynku A, przy Samorządowym Zespole Szkół nr 1 w Opatowie	Gmina Opatów	2017-2018	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
2.	Kompleksowa rewitalizacja terenu wokół budynku szkoły i hali Samorządowego Zespołu Szkół Nr 2 w Opatowie	Gmina Opatów	2017-2018	
3.	Rewitalizacja otoczenia, boisk przy Szkole Podstawowej w Kobylanach	Gmina Opatów	2017-2018	
4.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Kobylanach im. Jana Pawła II	Gmina Opatów	2017-2019	RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 Oś 3.3. Efektywna i zielona energia Działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023

5.	Termomodernizacja budynku Samorządowego Zespołu Szkół Nr 2 w Opatowie	Gmina Opatów	2017-2019	źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym. Warunkiem uzyskania wsparcia w ramach projektów dotyczących głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej jest uzyskanie zwiększenia efektywności energetycznej powyżej 25 %. Środki własne Gminy.
6.	Zakup sprzętu komputerowego oraz multimedialnego do prowadzenia zajęć do wszystkich placówek	Gmina Opatów	2017-2019	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, Środki własne Gminy.
7.	Zakup pomocy dydaktycznych (m.in. do zajęć sportowych, zajęć z matematyki, biologii, języków obcych) do wszystkich placówek	Gmina Opatów	2017-2019	
8.	Doposażenie stołówek funkcjonujących na terenie szkół	Gmina Opatów	2017-2019	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, Środki własne Gminy.
9.	Termomodernizacja budynku przedszkola	Gmina Opatów	2017-2019	
Cel główny nr 3 Wykorzystanie innowacyjnych działań w procesie nauczania, wychowania i opieki				
1.	Organizacja kursów i szkoleń dokształcających nauczycieli dyrektorów	Gmina Opatów/Placówki oświatowe	2016-2023	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.2 Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych typ działania2. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu
2.	Informatyzacja procesu nauczania we wszystkich placówkach (e- dzienniki, e-learning)	Gmina Opatów	2016-2019	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.3 Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK, Środki własne
3.	Organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Gmina Opatów/Ośrodek Kultury/NGO	2016-2023	Środki z Ministerstwa Kultury i dziedzictwa Narodowego, środki własne
4.	Wspieranie działalności edukacyjnej Ośrodka Kultury	Ośrodek Kultury	2016-2023	Środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, środki własne

Źródło: Opracowanie własne

10. Monitoring i ewaluacja

Wprowadzenie obowiązkowego badania i oceny rezultatów wdrażania Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 jest warunkiem koniecznym do tego, by był on realizowany w sposób zgodny z założeniami i konsekwentny. Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 będzie monitorowany przez Radę Miejską w Opatowie. Realizacja poszczególnych zadań ujętych w Planie będzie monitorowana poprzez składanie sprawozdań przez osoby odpowiedzialne za ich realizację, nie rzadziej niż raz w roku. Na koniec każdego roku kalendarzowego przewodniczący Komisji ds. oświaty przedłoży sprawozdanie Radzie Miejskiej zawierające informację o realizacji zadań ujętych w Planie. Po przyjęciu dokumentu do realizacji przez Radę Miejską w Opatowie, instytucje i osoby odpowiedzialne za realizację określonych zadań, podejmą przewidziane w nim działania. Coroczna ewaluacja Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół w Gminie Opatów na lata 2016-2023 będzie stanowiła podstawę, w miarę potrzeby, do jego aktualizowania.

11. Oddziaływanie na środowisko planu oraz działań w nim przewidzianych

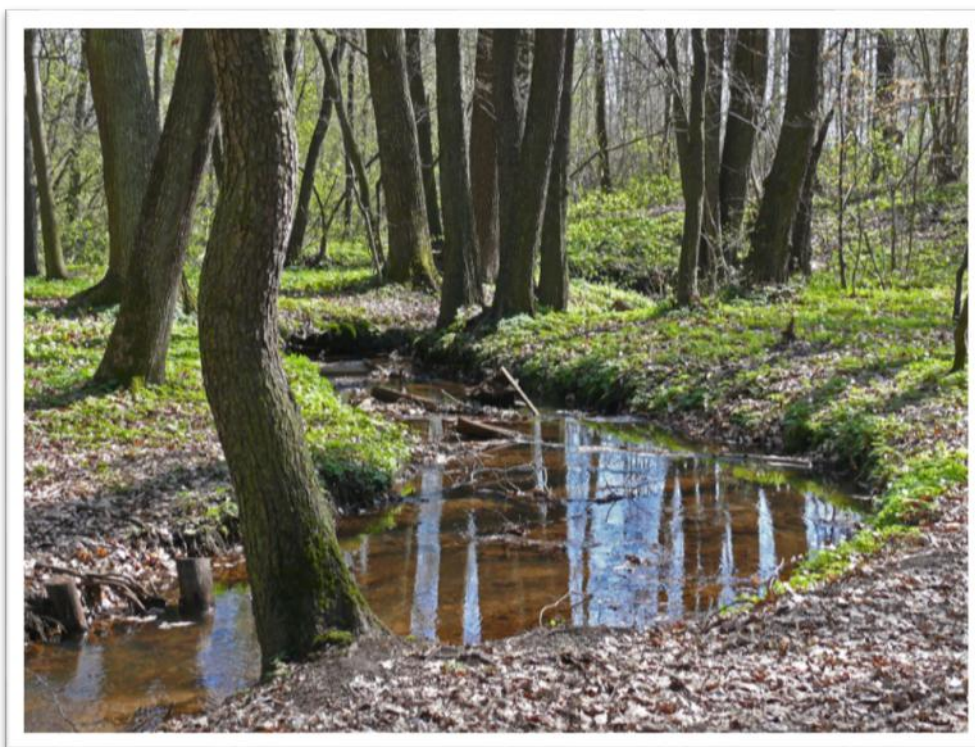
Na obszarze Miasta i Gminy Opatów znajdują się obszary prawnie chronione –obszar się dlisk NATURA 2000 Ostoja Żyznów PLH 260036. Realizacja dokumentu nie spowoduje zagrożeń dla środowiska zwłaszcza na tym obszarze, wręcz przeciwnie może mieć pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Termomodernizacja obiektów wraz z wymianą starych pomocy dydaktycznych np. komputerów bez wątpienia wpłynie na zmniejszenie zużycia energii finalnej oraz zmniejszenie emisji substancji szkodliwych do powietrza. Przewidziane w dokumencie działania inwestycyjne będą realizowane na obiektach już istniejących znajdujących się poza obszarami prawnie chronionymi.. Podczas realizacji inwestycji Gmina Opatów będzie przestrzegać m.in. zapisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U z 2015r. poz. 1651), Dyrektywy Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dyrektywy rady nr 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zmianami).Prace jakie będą wykonywane w ramach poszczególnych inwestycji nie będą ingerować w przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszar siedlisk NATURA 2000. Ewentualne place budowy będą wyznaczone poza siedliskami.

Ostoją Żyznów

Ostoją Żyznów położona jest w obrębie mezoregionów Wyżyna Sandomierska, Góry Świętokrzyskie i Pogórze Szydłowskie. W części wschodniej geologicznym fundamentem obszaru jest przedłużenie Gór Świętokrzyskich, natomiast w kierunku wschodnim na skały paleozoiczne są nałożone osady morskie transgresji mioceńskiej. W większości obszar pokrywa znacznej grubości pokrywa lessowa, co sprawia, że powierzchnia terenu jest dosyć płaska, rozcięta przez rzekę Koprzywiankę wraz z dopływami. Koprzywianka, lewostronny dopływ Wisły jest to najdłuższa rzeka płynąca przez Wyżynę Sandomierska, a jednocześnie mająca największe dorzecze, które leży na obszarze południowo-wschodniego fragmentu Wyżyny Kieleckiej (Góry Świętokrzyskie, Pogórze Szydłowskie, Wyżyna Sandomierska), wschodniej części Niecki Nidziańskiej (Niecka Połaniecka), oraz Niziny Nadwiślańskiej. Największym dopływem Koprzywianki na obszarze jest rzeka Kacanka. Występujące tu gleby to głównie brunatnoziemy, rzadziej czarnoziemy, przez co teren jest intensywnie użytkowany rolniczo. Krajobraz tutejszy to stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m., z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych, parowów oraz wzgórz o stromych ścianach stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki i Kacanki, będących dominującą częścią krajobrazu. W dolinie rzeki Koprzywianki oraz jej dopływów

znajdują się wychodnie starych skał z ery paleozoicznej, w tym z kambru dolnego. Rzeka miejscami meandruje stwarzając dogodne siedliska dla ekstensywnie użytkowanych łąk, rozlewisk, zastoisk oraz płątów łągów. Rozleglejsze powierzchnie zajęte zwłaszcza przez zbiorowiska łąkowe o różnym stopniu wilgotności znajdują się w dolinie rzeki Kacanki. Zbocza dolin rzecznych, wąwozów lessowych, skarpy śródpolne pokrywają murawy kserotermiczne. Dominującymi zbiorowiskami leśnymi są bory sosnowe i mieszane, nierzadko jednak trafiają się różnego typu zbiorowiska grądowe, rozczłonkowane często głębokimi wąwozami i jarami, zwłaszcza na zboczach dolin rzecznych.

Zdjęcie 6Ostoja Żyznów

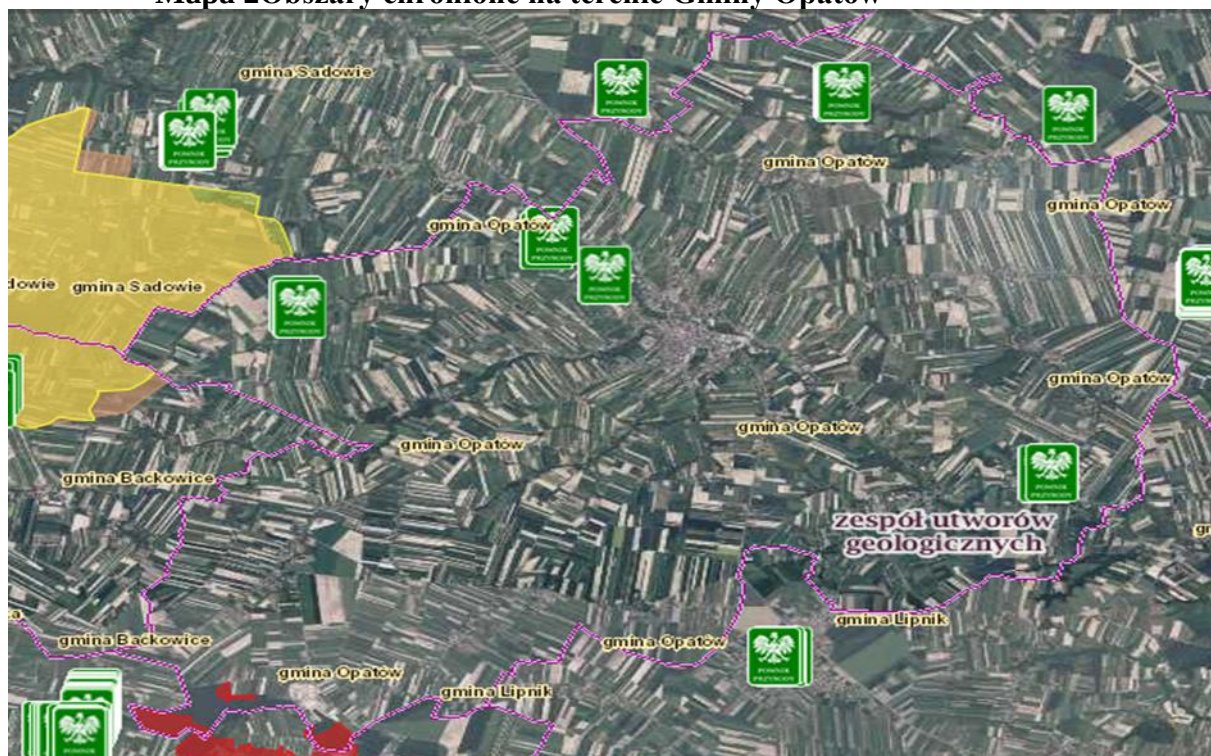
Źródło: <https://www.google.pl/search?q=natura+2000+ostoja>

Dolina Koprzywianki wraz z dopływami stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. Ogółem stwierdzono tu występowanie 15 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 40% obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne oraz łąki o różnym stopniu wilgotności. Cennym zbiorowiskiem leśnym oprócz łągów są liczne i rozrzucone zbiorowiska grądowe. Zbiorowiska te charakteryzują się dużym nagromadzeniem gatunków chronionych, zagrożonych w tym dużą liczbą gatunków górskich. Na różnego typu murawach kserotermicznych występuje wiele rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków, np. wisienka stepowa *Cerasus fruticosa*, ortanta żółta *Orthanta lutea*. Ostoja posiada także

znaczne walory krajobrazowe ze względu na liczne wąwozy lessowe i malownicze wzgórza. Największe znaczenie w Ostoi przedstawiają bardzo dobrze wykształcone i użytkowane ekstensywnie świeże łąki, fragmenty muraw kserotermicznych, zbiorowiska łęgowe oraz cenne różne typy grądów o wysokiej bioróżnorodności na poziomie gatunków roślin w skali regionu oraz kraju. Obecność utworów węglanowych i dobre warunki wilgotnościowe w widłach Kacanki i Koprzywianki zapewniają stabilne warunki ekologiczne przede wszystkim wilgotnościowe występującym populacją mięczaków. Bogate łąki nawęglanowe nad rzeką Kacanką sprzyjają rozwojowi populacji poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*. Należy także zaznaczyć występowanie skójki gruboskrupowej *Unio crassus* w rzece Koprzywiance. Ostoja ta jest ważna dla zachowania licznej populacji pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* i modraszka nausitousa *Maculinea nausithous*, ten ostatni gatunek znajduje się tutaj na granicy zasięgu. Na terenie proponowanej ostoi występują także: modraszek telejus *Maculinea teleius*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar*, czerwонецzyk fioletek *Lycaena helle*. Bardzo licznie występuje tutaj kumak nizinny *Bombina bombina*. Stwierdzono także występowanie: mopka *Barbastella barbastellus*, bobra europejskiego *Castor fiber*, wydry *Lutra lutra*, minoga strumieniowego *Lampetra planeri* i głowacza białopłetwego *Cottus gobio*. Poniższa mapa przedstawia obszary chronione na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Mapa 2 Obszary chronione na terenie Gminy Opatów

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Zostaną podjęte następujące działania:

Gmina Opatów przed przystąpieniem do docieplania budynku/ów zleci odpowiednio przeszkolonemu ornitologowi i chiropterologowi ekspertyzę ornitologiczną, która będzie mieć na celu odpowiedzieć na 4 pytania:

-czy budynek jest wykorzystywany, jako miejsce gniazdowania ptaków lub schronienie nietoperzy?

- czy w budynku znajdują się inne potencjalne miejsca, które mogłyby zostać zajęte przez ptaki lub nietoperze przed rozpoczęciem prac modernizacyjnych? Zostanie wykonana szczegółowa inwentaryzacja takich miejsc, obejmująca lokalizację i rodzaj.

-Jakie optymalne metody należy zastosować, by zminimalizować ryzyko, że w chwili prowadzenie prac remontowych w zakamarkach budynku znajdują się zwierzęta? Odpowiedź na to pytanie powinna obejmować rodzaj zabezpieczeń, terminy i sposoby ich wykonania oraz szacunek kosztów. Może zostać przygotowana wariantowo.

-Jakie działania można podjąć w przypadku danego budynku, aby po zakończeniu remontu oferował on dogodne schronienia i miejsca rozrodu dla ptaków i nietoperzy? Zakres tej propozycji powinien, co najmniej równoważyć stratę siedlisk w wyniku modernizacji plus kompensację strat poniesionych podczas remontu.

W trakcie realizacji inwestycji w razie odnalezienia pojedynczych gniazd ptasich czy miejsca obecności nietoperzy, tak zaplanowana zostanie kolejność prac, aby miejsca te były docieplane dopiero po opuszczeniu ich przez zwierzęta. W przypadku ptaków ornitologdy zabezpieczą miejsca natychmiast po wylocie z niego młodych, by nie dopuścić do ponownego złożenia jaj (wiele ptaków wyprowadza 2, albo 3 lęgi w ciągu roku). Czynne usuwanie ptaków czy nietoperzy będzie traktowane, jako ostateczność i każdorazowo będzie wymagało konsultacji i zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Aby remont nie spowodował znaczącej szkody przyrodniczej, zostanie zapewniona zwierzętom odpowiednia ilość właściwych schronień. Jeśli nie będzie możliwości pozostawienia schronień istniejących zostaną utworzone schronienia alternatywne, równoważące ubytek takich miejsc w wyniku remontu¹. Liczba tych alternatywnych schronień będzie w pełni równoważyć stratę, z uwzględnieniem ew. rekompensaty za szkody poniesione przez populację tych gatunków w czasie remontu². Realizując tę inwestycję Gmina będzie uwzględniać art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody – wymóg ochrony ptaków i nietoperzy zasiedlających budynki.

¹Dot. to przede wszystkim niektórych nietoperzy oraz trzech gatunków ptaków, dla których taki ubytek stanowi poważne zagrożenie wpływające na spadek ich liczebności – wróble, jerzyków i pustulek.

²Dobór odpowiednich skrzynek będzie uzgodniona z ornitologiem i chiropterologiem.

Wpływ projektów ujętych w Kompleksowym Planie Rozwoju Szkół na ujęcia wody

Planowane inwestycje są także zgodne z warunkami ochrony ujęć wody na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Spis tabel

Tabela 1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludność na terenie Miasta i Gminy Opatów w latach 2011-2014.	15
Tabela 2 Dane teleadresowe placówek oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatów.....	28
Tabela 3 Liczba dzieci objęta edukacją przedszkolną na terenie Gminy Opatów.....	29
Tabela 4 Liczba dzieci uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Opatów.....	29
Tabela 5 Liczba urodzeń wraz z podziałem na obwody szkolne	30
Tabela 6 Liczba uczniów dożywianych z terenu Miasta i Gminy Opatów	32
Tabela 7 Liczba wypłacanych zasiłków szkolnych w latach szkolnych 1014/2015, 2015/2016	33
Tabela 8 Liczba uczniów i dzieci dowożonych do szkoły w roku szkolnym 2014/2015, 2015/2016	33
Tabela 9 Kwalifikacje kadry pedagogicznej w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Opatów stan na 20.09.2016r.	35
Tabela 10 Stan bazy lokalowej – wybrane elementy	37
Tabela 11 Stan bazy- Przedszkole Publiczne w Opatowie.....	38
Tabela 12 Stan bazy- Szkoła Podstawowa w Kobylanach	38
Tabela 13 Stan bazy - Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie	39
Tabela 14 Stan bazy - Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie	40
Tabela 14 Wykaz projektów realizowanych na terenie Miasta i Gminy Opatów głównie z obszaru edukacji	44
Tabela 16 Wyniki szkół podstawowych ze sprawdzianu przeprowadzonego w roku szkolnym 2015/2016	48
Tabela 17 Wyniki szkół gimnazjalnych z egzaminu przeprowadzonego w roku szkolnym 2015/2016 na terenie Miasta i Gminy Opatów	49
Tabela 18 Zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2013-2015.....	51
Tabela 19 Liczba urodzeń wraz z podziałem na obwody szkolne.....	52
Tabela 20 Liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Opatów w latach 2012- 2015	57
Tabela 21 Analiza SWOT	59

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców gminy Opatów w latach 2010-2015.....	13
Wykres 2 Struktura ludności gminy Opatów w latach 2010-2015.....	13
Wykres 3 Dochód Gminy Opatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca na tle województwa i całego kraju	14
Wykres 4 Stopa bezrobocia w powiecie opatowskim na tle województwa świętokrzyskiego i Polski w latach 2011-2015	15
Wykres 5 Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę Opatów w latach 2012-2016.....	29
Wykres 6 Wydatki przeznaczone na oświatę w latach 2010 - 2015.....	53
Wykres 7 Wydatki przeznaczone na oświatę z budżetu Miasta i Gminy w Opatowie.....	53
Wykres 8 Bezrobocie na terenie powiatu opatowskiego w latach 2010-2014	56

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Opatowski Ośrodek Kultury.....	17
Zdjęcie 2 Przedszkole Publiczne w Opatowie	19
Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa w Kobylanach im. Jana Pawła II	21
Zdjęcie 4 Samorządowy Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie.....	25
Zdjęcie 5 Samorządowy Zespół Szkół Nr 2 w Opatowie.....	28
Zdjęcie 6 Ostoja Żyznów	72

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Opatów na tle województwa świętokrzyskiego	11
Mapa 2 Obszary chronione na terenie Gminy Opatów	73
Mapa 3 Lokalizacja placówek oświatowych względem obszarów chronionych	74